

NON-PAPER ON BENEFITS OF ECO TRADE AGREEMENT (ECOTA)
FOR THE ISLAMIC REPUBLIC OF IRAN

15 September, 2019

NON-PAPER ON BENEFITS FOR ECO TRADE AGREEMENT (ECOTA)
FOR THE ISLAMIC REPUBLIC OF IRAN

Introduction

ECO Trade Agreement (ECOTA), flagship preferential trade agreement of the organization, was signed by five Member States - Islamic Republic of Afghanistan, Islamic Republic of Iran, Islamic Republic of Pakistan, Republic of Tajikistan and Republic of Turkey- during the 2nd ECO Ministerial Meeting on Commerce and Foreign Trade held in Islamabad, July, 2003 and was ratified during 2004-2008 by these five signatories which hitherto are the Contracting Parties to the Agreement.

ECOTA aims at gradual liberalization of trade and commerce in the region, consistent with the WTO and other multilateral organizations. It covers trade in goods and a host of vital issues such as gradual tariff reduction regime, Non-Tariff Barriers (NTBs), para tariffs, transit trade, transport facilitation, WTO accession, Rules of Origin, Intellectual Property Rights (IPRs) and dispute settlement mechanism are part of it. It is summarized hereunder:

Signed	2003
Ratified	2004-2008
Current Members	Afghanistan, Iran, Pakistan, Tajikistan, Turkey
Essential Features	☐ Preferential trading arrangement/ Partial Scope Agreement ☐ Tariff cuts on 80% of goods to maximum of 15% in 8 years ☐ For Afghanistan 15 Years period for implementation.
Scope	Trade in Goods
Areas	Tariff reduction; Non-Tariff Barriers (NTBs), Trade facilitation, Dispute Settlement, Trade defence, Intellectual Property Rights (IPRs)
Implementation Body	ECOTA Cooperation Council

As evident from above, the concessions are to be effectuated/ operationalized gradually over an eight-year period. It will scale down tariffs to a maximum of 15 percent on 80 percent of the goods traded. For the Islamic Republic of Afghanistan the period is 15 years.

The agreement is designed to play instrumental role in enhancing intra-regional trade bearing in mind the aims and objectives of ECO as laid down in its Charter, the Treaty of Izmir. It will provide enhanced market access, promote culture of competitiveness and efficiencies and result in economies to scale thereby reducing cost of doing business. It will also encourage innovations, vertical integration and Regional Value Chain mechanisms to enhance production by utilizing

region's plentiful resources. It will also generate employment opportunities, allure investment and stimulate economic growth leading to prosperity in the region. Furthermore, there will be increased weight of this economic bloc in international fora. Recognizing its significance, ECO Vision 2025 has defined implementation of ECOTA as one the core goals of the organization and it has been an integral part of all Summit, Ministerial and expert level meeting on trade and investment.

The effectuation/operationalization of the concessions under ECOTA would start upon completion of procedural and legal requirements by the Contracting Parties which are underway. The Islamic Republic of Afghanistan, Islamic Republic of Pakistan, and Republic of Turkey have fulfilled all formalities relating to operationalization of the concessions that is signing and ratification of the Agreement along with its Annexes and provision of the Product lists. The Republic of Tajikistan has so far not ratified the annexes to the Agreement which were developed after the ratification of the Agreement and has not provided two of the three product lists. The Islamic Republic of Iran is yet to provide the three product lists i.e. positive, negative and sensitive lists. Thus, ECOTA, despite entering into force, has not yet been implemented due to non-fulfillment of procedural formalities.

Eight (08) Meetings of the ECOTA Cooperation Council deliberated in depth the ways and means to implement the agreement and the Council called upon the Contracting Parties to complete the procedural formalities. The 8th Meeting of ECOTA Co-operation Council held on 18-19 August, 2019, at ECO Secretariat Tehran, deliberated on Tajikistan's Proposal to reconsider ECOTA and Pakistan's support for this, for the maximum productivity of each of the Contracting Parties. The Contracting Parties (CPs) agreed to consider the Secretariat's proposal of sectoral approach and to convey comments/views on ECOTA within a period of three months and discussed in the 9th ECOTA Cooperation Council Meeting. The Republic of Turkey offered to prepare a new Agreement incorporating views and proposals of the contracting Parties, in case Sectoral approach is not acceded by the concerned governments; however, it was noted that it will take long while to prepare and complete procedural formalities of a new agreement.

Overview of the Export-Import Profile of the ECO Region and Iran in 2018

A. Regional Economy

- a. Total exports of the region are 393 billion USD whereas the imports are 411 billion USD, cumulatively making a total of 804 billion USD.
- b. Intra-regional trade is 65 billion USD which turns out to be 8 percent of the region's global trade.
- c. Share of Iran's total trade volume (exports and imports) aggregating 138 billion USD in the region's total trade of 804 billion USD amounts to 17 percent as against Iran's share of 24.2 percent in the region's GDP.

B. Contracting Parties to ECO Trade Agreement (ECOTA)

- a. Five Contracting Parties constitute about 82 percent of region's GDP in 2018.
- b. Four contracting Parties out of five are members of WTO while one party, the Islamic Republic of Iran, has applied for membership and is currently an observer at WTO.

C. Iran's Exports to the other ECO Member States

- In 2018, Iran exported 7.74 billion USD to other 9 other ECO member states out of its total exports of 96.62 billion USD, which comes out 8 percent of its total exports.
- Share of first three countries (Afghanistan, Turkey and Pakistan) in Iranian exports turns out 85 percent while for the remaining countries the share is 15 percent.

Importers	Year-wise Exported Value in thousand USD				
	2014	2015	2016	2017	2018
World	90,328,135	60,040,642	78,267,311	91,737,444	96,617,521
Economic Cooperation Organization (ECO) Aggregation	7,437,052	6,016,549	7,982,210	8,975,776	7,735,889
Afghanistan	2,490,145	2,562,510	2,458,333	2,791,259	2,926,662
Turkey	1,975,587	1,314,723	3,247,488	3,990,399	2,367,251
Pakistan	970,606	639,135	795,900	930,165	1,247,234
Azerbaijan	430,864	231,959	358,627	323,773	410,530
Turkmenistan	997,200	719,548	547,395	417,961	399,805
Uzbekistan	104,066	237,562	175,651	98,338	140,950
Kazakhstan	208,313	137,864	173,524	167,986	131,403
Tajikistan	222,682	151,198	198,664	217,244	78,315
Kyrgyzstan	37,589	22,050	26,628	38,651	33,739

Source: UNCTAD/ITC Trade map https://www.trademap.org/Country_SelProduct_TS.aspx?nvpm, retrieved on 11 September, 2019

Iran's Imports from the other ECO Member States

Exporters	Year-wise Imported Value in thousand USD				
	2014	2015	2016	2017	2018
World	52,249,795	40,043,150	42,702,118	51,612,277	41,236,168
Economic Cooperation Organization (ECO) Aggregation	4,546,821	3,442,382	3,513,865	3,783,268	3,123,015
Turkey	3,873,293	2,969,999	2,724,542	3,182,886	2,580,424
Pakistan	269,487	225,886	364,465	392,825	330,237
Kazakhstan	179,025	106,237	210,759	66,638	87,068
Uzbekistan	63,498	44,365	94,112	61,136	46,999
Tajikistan	19,195	23,187	16,265	13,666	26,097
Azerbaijan	22,381	33,374	46,769	26,891	20,585
Kyrgyzstan	3,846	1,745	3,456	6,056	11,375
Afghanistan	14,865	26,072	21,642	20,398	10,931
Turkmenistan	101,231	11,517	31,855	12,772	9,299

Source: UNCTAD/ITC Trade map https://www.trademap.org/Country_SelProduct_TS.aspx?nvpm, retrieved on 11 September, 2019

- a. Iran imported 3.12 billion USD from nine other ECO member states out of its total imports of 41.24 billion USD, which comes out 7.6 percent of its total imports.
- b. Share of first three countries (Afghanistan, Turkey and Pakistan) in import of Iranian products is 96 percent while for the remaining five member states it is 4 percent.
- c. Turkey alone accounts for 83 percent of Iran's imports followed by Pakistan which supplies 10.6 percent of the Iran's imports out of the total imports of ECO member countries.

An analysis of Iran's Trade Products

An analysis of Iran's trade with the ECOTA countries and future members, prepared by the Trade Directorate of the ECO Secretariat, is presented below. It primarily identifies Iran's Products (for export) and their potential for increase in export to individual ECOTA Countries (current as well as future members). This can occur in two ways. First, by diverting exports from other destinations to these countries since the transportation costs will be low and delivery time will be short. Second, increasing local production of these products (for exports) will increase the GDP and thereby improve the economy. The envisaged main effects will be as follows:

1. Increase in Exports of Iran

The exports will increase as the products of Iran will become more competitive because of decreased tariff due to ECOTA.

2. Decrease in Inflation

This will be because of easy availability of the essential material from ECOTA Countries due to low import tariff rates for these countries.

3. Increased Production & GDP

There will be increased demand and import of raw material for industry at low import tariff rates for ECOTA Countries which will result in increased production.

4. Assistance for WTO Membership for Iran

Four of the ECOTA Countries are members of WTO which are Afghanistan, Pakistan, Tajikistan and Turkey while two countries (Kazakhstan and Kyrgyz Republic) out of prospective members are currently member of this organization. These countries can provide technical assistance and lobbying support in form of collective bargaining to Iran for getting its membership.

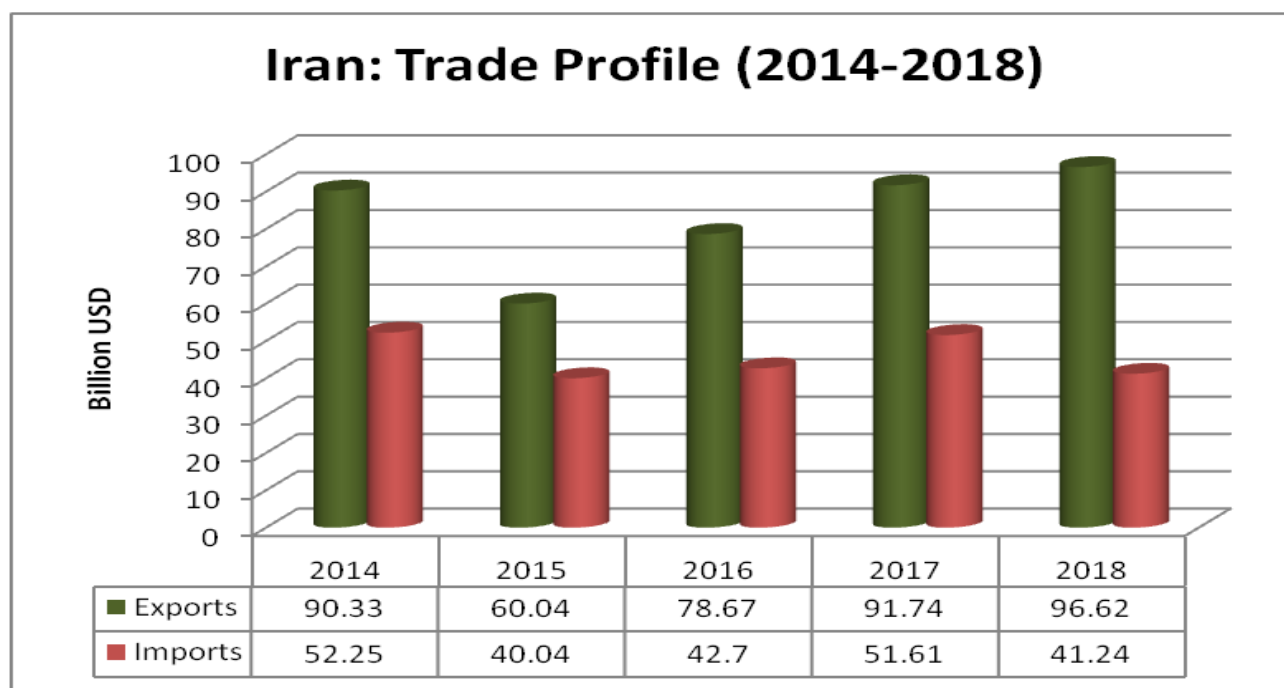
Implementation of ECOTA and starting negotiations for amendments based on the concerns of the Contracting Parties will help increase trade volume with the neighbouring countries and intra-regional trade which needs an impetus. As Contracting Parties agree, **amendments on the following areas are likely to be discussed:**

1. Making the implementation period more prolonged and gradual for smaller economies so that their industries have more time to adjust.
2. Proposal to make tariff reductions by percentages instead of absolute values.
3. The tariff concessions to be negotiated openly on Request-Offer approach.

4. Proposal to formulate tariff modalities in such a way that these will lead to formation of Regional Value Chains (RVCs) in ECO region. This will particularly benefit Iran because of its advantage in production of mineral fuels, mineral oils and products of their distillation; bituminous substances; minerals, etc., plastics and articles thereof, Organic chemicals, iron and steel which in aggregate constitutes 79 percent (about four-fifths) of its exports in 2018. This will also promote trade related investment in the region and will give a boost to the Iranian economy.
5. To empower the ECOTA Council to amend the Agreement by consensus.

IRAN: TRADE PROFILE AND ITS COMPOSITION

In order to present the profile of Iran's economy, aggregated and disaggregated data from the ITC-UNCTAD's COMTRADE Database has been employed which is under completion process for 2018 and being updated. Where actual data was not available, mirror data has been utilized in ITC data base for the sake of basic analysis at least till its final availability.

Source: Working based on data taken from ITC-UNCTAD's COMTRADE Database available at https://www.trademap.org/Bilateral_TS.aspx

It is quite evident that Iran's exports hugely dropped in 2015 but consistently increased during 2015-18; more pronounced in 2016 vis a vis 2015; however in 2017 it surpassed 2014 level of USD 90 billion which is quite encouraging sign for the economy. Contrarily, there has been drastic drop in imports in 2015 compared with 2014, nevertheless, increased in 2016 and 2017 reaching a level of USD 51 billion. In 2018, it again declined by over 10 billion making a trade surplus of 55 billion USD which is greater than total annual imports in the same year. Trade surplus has been substantial in all the years under reference which has positive and favourable implications for the economy. Iran is making persistent effort to augment its exports through various means including enhanced oil

production which in recent years after JCPOA considerably increased but with the imposition of US sanctions this trend is likely to be affected. Iran's economy has great concentration in natural resources, more pronounced in exports, however, is diversifying its domestic economy and exports for accelerated economic growth and sustainable development.

The Islamic Republic of Iran: Composition ¹ of Exports in 2018 : Top Twenty Product Groups			
HS Code	Products	Value in thousand USD	Percentage Share (%)
'TOTAL	All products	96,617,521	100
'27	Mineral fuels, mineral oils and products of their distillation; bituminous substances; mineral ...	66,366,802	68.69
'39	Plastics and articles thereof	5,551,469	5.75
'29	Organic chemicals	4,105,898	4.25
'72	Iron and steel	3,905,528	4.04
'08	Edible fruit and nuts; peel of citrus fruit or melons	1,718,813	1.78
'26	Ores, slag and ash	1,138,483	1.18
'07	Edible vegetables and certain roots and tubers	1,074,662	1.11
'31	Fertilisers	843,714	0.87
'25	Salt; sulphur; earths and stone; plastering materials, lime and cement	785,180	0.81
'74	Copper and articles thereof	700,558	0.73
'73	Articles of iron or steel	699,358	0.72
'57	Carpets and other textile floor coverings	668,471	0.69
'89	Ships, boats and floating structures	659,551	0.68
'04	Dairy produce; birds' eggs; natural honey; edible products of animal origin, not elsewhere ...	615,660	0.64
'20	Preparations of vegetables, fruit, nuts or other parts of plants	543,149	0.56
'84	Machinery, mechanical appliances, nuclear reactors, boilers; parts thereof	536,903	0.56
'69	Ceramic products	503,345	0.52
'19	Preparations of cereals, flour, starch or milk; pastry cooks' products	443,237	0.46
'28	Inorganic chemicals; organic or inorganic compounds of precious metals, of rare-earth metals, ...	422,427	0.44
'09	Coffee, tea, maté and spices	393,484	0.41
Sum of Top five Product Categories		81,648,510	84.51

Source: Working based on data taken from ITC-UNCTAD's COMTRADE Database.

¹Products have been reported in descending/decreasing order (in value terms) of Iran's exports to world in 2018. Top twenty (20) items/product groups as per Harmonized Commodity Description and Coding System, also known as the Harmonized System, have been reported for standardization and simplification of the analysis.

Top Twenty Export Markets (Exports of 96 billion USD in 2018)

Importers	Exported Value in thousand USD					% Share in 2018
	2014	2015	2016	2017	2018	
World	90,328,135	60,040,642	78,267,311	91,737,444	96,617,521	100
Asia not elsewhere specified	49,663,060	25,570,568	27,062,418	30,668,439	41,302,645	42.7
Europe Othr. Nes	4,106,405	1,984,842	7,238,907	14,290,948	11,008,485	11.4
China	9,388,907	7,230,385	8,369,572	9,064,670	9,217,702	9.5
Iraq	6,484,527	6,214,059	6,131,482	6,425,016	8,960,694	9.3
United Arab Emirates	4,063,537	4,894,456	7,417,422	6,696,657	5,949,220	6.2
Afghanistan	2,490,145	2,562,510	2,458,333	2,791,259	2,926,662	3.0
Korea, Republic of	426,224	134,341	2,877,013	4,380,132	2,567,770	2.7
Turkey	1,975,587	1,314,723	3,247,488	3,990,399	2,367,251	2.5
India	2,533,281	2,497,185	2,791,192	2,734,893	2,042,922	2.1
Pakistan	970,606	639,135	795,900	930,165	1,247,234	1.3
Area Nes	55,850	6,332	51,294	72,018	824,115	0.9
Indonesia	69,662	81,509	173,157	645,333	786,862	0.8
Oman	303,183	375,857	543,999	520,712	728,569	0.8
Thailand	163,471	153,663	384,820	730,511	709,926	0.7
Azerbaijan	430,864	231,959	358,627	323,773	410,530	0.4
Turkmenistan	997,200	719,548	547,395	417,961	399,805	0.4
Russian Federation	285,715	173,149	218,952	285,656	280,510	0.3
Taipei, Chinese	331,168	171,012	552,055	573,095	278,930	0.3
Italy	614,444	644,038	460,693	422,898	276,366	0.3
Germany	371,888	321,839	319,761	359,713	254,478	0.3
Kuwait	196,994	238,062	188,639	248,081	253,121	0.3
Malaysia	59,415	40,586	86,684	204,988	246,935	0.3

Source: Working based on data taken from ITC-UNCTAD's COMTRADE Database.

Major Exports Markets in ECO Region

Importers	Exported value in 2018 (in thousand USD)	Percentage Share (%) in Iran's Exports	Percentage Share (%) in Exports to ECO Countries
Total	96,617,521	-	-
ECO Region	7,735,889	8.00	100
• Afghanistan	2,926,662	3.03	37.83
• Turkey	2,367,251	2.45	30.60
• Pakistan	1,247,234	1.29	16.12
• Azerbaijan	410,530	0.42	5.31
• Turkmenistan	399,805	0.41	5.17
• Uzbekistan	140,950	0.15	1.82
• Kazakhstan	131,403	0.14	1.70
• Tajikistan	78,315	0.08	1.01
• Kyrgyzstan	33,739	0.04	0.44

Source: Working based on data taken from ITC-UNCTAD's COMTRADE Database.

Top five export product groups constitute 84.51 percent which are mineral fuels/oil/gas (68.69 percent), Plastics and articles thereof (5.75 per cent), Organic chemicals (4.25 per cent), Iron and steel (4.04), and Edible fruit and nuts (1.78 per cent). As regards export partners, China, Iraq, UAE, Afghanistan and Korea are first five top countries.

Among the ECO member states, total trade with ECO member states is 8 percent. Afghanistan, Turkey and Pakistan, in aggregate, account for 85 percent of intra-regional trade of Iran. Ranking of ECO partners among top twenty partners is as follows: Afghanistan (4), Turkey (6), Pakistan (8), Azerbaijan (12), Turkmenistan (13) but in terms of trade volume, it is low. These statistics expressly speak that there is immense potential of trade among the neighbouring ECO member states, particularly with ECOTA member states.

ANALYSIS OF IRAN'S TRADE WITH THE ECOTA COUNTRIES

1. Afghanistan

The details, based on trade statistics for 2018, are as follows:

Total Imports of Afghanistan	USD 14,813 Million
Exports of Iran to World	USD 96,618 Million
Exports of Iran to Afghanistan	USD 2,926 Million

The product-wise detail of top twenty items is given as follows:

Products which Iran can export to Afghanistan	Iran 's exports to Afghanistan	Afghanistan's imports from world	Iran 's exports to world	Indicative ² Potential for Iran 's exports to Afghanistan
Mineral fuels, mineral oils and products of their distillation; bituminous substances; mineral ...	605,627	1,939,351	66,366,802	1,333,724
Iron and steel	278,854	677,393	3,905,528	398,539
Plastics and articles thereof	257,231	231,938	5,551,469	-
Preparations of vegetables, fruit, nuts or other parts of plants	132,816	27,537	543,149	-
Electrical machinery and equipment and parts thereof; sound recorders and reproducers, television ...	123,564	538,139	224,353	414,575
Carpets and other textile floor coverings	114,608	14,982	668,471	-
Edible fruit and nuts; peel of citrus fruit or melons	105,355	109,466	1,718,813	4,111
Dairy produce; birds' eggs; natural honey; edible products of animal origin, not elsewhere ...	103,358	223,920	615,660	120,562
Preparations of cereals, flour, starch or milk; pastrycooks' products	103,055	19,319	443,237	-
Organic chemicals	83,395	2,412	4,105,898	-
Animal or vegetable fats and oils and their cleavage products; prepared edible fats; animal ...	75,263	829,831	99,277	754,568
Sugars and sugar confectionery	66,141	423,281	274,238	357,140
Articles of iron or steel	65,586	39,816	699,358	-
Salt; sulphur; earths and stone; plastering materials, lime and cement	61,551	12,177	785,180	-
Machinery, mechanical appliances, nuclear reactors, boilers; parts thereof	61,077	361,246	536,903	300,169

²**Indicative potential** for Iran's exports has been worked out here and in the subsequent Tables by deducing the current level of exports of Iran (2018) from other country's imports of particular product (Column 3- Column 2= Column 5) implying that Iran can export to other countries which they are currently importing from the rest of the world. Further analysis is made under the assumption that Iran will engage in trade with ECOTA existing Member States and these countries will wholly import from Iran which may seem restrictive. Furthermore, **indicative potential has been computed for top twenty products of Iran's exports to the world (column 5), with each of the other four Member States which have so far signed and ratified the ECO Trade Agreement (ECOTA).** The same analysis has also been carried out for the rest of the five ECO member states, prospective members, which may join ECOTA at any stage in future.

Glass and glassware	60,119	141,459	355,981	81,340
Edible vegetables and certain roots and tubers	53,047	291,119	1,074,662	238,072
Soap, organic surface-active agents, washing preparations, lubricating preparations, artificial ...	43,789	72,947	201,289	29,158
Fertilisers	37,406	235,215	843,714	197,809
Ceramic products	33,075	35	503,345	-

Source: ITC-UNCTAD's COMTRADE Database; **Note:** Sign " ---" in the last column indicates that Afghanistan's imports of particular product from the world are short of Iran's exports to Afghanistan, meaning by there is as such no additional demand for that particular product group; this has probably emerged because of the fact that few data is still under updation process and more entries will be made at the later stage. Such entries are very few and for Afghanistan dataset only.

2. Pakistan

The details, based on trade statistics for 2018, are as follows:

Total Imports of Pakistan	USD 60,163 Million
Exports of Iran to World	USD 96,618 Million
Exports of Iran to Pakistan	USD 1,247 Million

The product-wise details of top twenty items are as follows:

All values USD 000				
Products which Iran can export to Pakistan	Iran 's exports to Pakistan	Pakistan 's imports from world	Iran 's exports to world	Indicative Potential for Iran's exports to Pakistan
Mineral fuels, mineral oils and products of their distillation; bituminous substances; mineral ...	409,624	17,153,086	66,366,802	16,743,462
Edible fruit and nuts; peel of citrus fruit or melons	140,880	218,044	1,718,813	77,164
Plastics and articles thereof	103,420	2,488,578	5,551,469	2,385,158
Iron and steel	68,696	3,673,490	3,905,528	3,604,794
Ceramic products	56,759	211,391	503,345	154,632
Preparations of vegetables, fruit, nuts or other parts of plants	52,173	44,631	543,149	---
Edible vegetables and certain roots and tubers	51,604	651,596	1,074,662	599,992
Carpets and other textile floor coverings	36,440	22,499	668,471	---
Preparations of cereals, flour, starch or milk; pastrycooks' products	35,199	170,168	443,237	134,969
Dairy produce; birds' eggs; natural honey; edible products of animal origin, not elsewhere ...	33,081	158,143	615,660	125,062
Cocoa and cocoa preparations	30,176	41,310	89,115	11,134

Soap, organic surface-active agents, washing preparations, lubricating preparations, artificial ...	25,148	202,876	201,289	177,728
Sugars and sugar confectionery	23,597	41,345	274,238	17,748
Salt; sulphur; earths and stone; plastering materials, lime and cement	18,405	132,644	785,180	114,239
Glass and glassware	17,659	147,002	355,981	129,343
Coffee, tea, maté and spices	15,683	735,183	393,484	719,500
Rubber and articles thereof	11,991	541,723	104,949	529,732
Organic chemicals	11,820	2,758,734	4,105,898	2,746,914
Inorganic chemicals; organic or inorganic compounds of precious metals, of rare-earth metals, ...	11,616	529,283	422,427	517,667
Raw hides and skins (other than furskins) and leather	11,547	56,644	75,014	45,097

Source: ITC-UNCTAD's COMTRADE Database

3. Tajikistan

The details, based on trade statistics for 2018, are as follows:

Total Imports of Tajikistan	USD 3,144 Million
Exports of Iran to World	USD 96,618 Million
Exports of Iran to Tajikistan	USD 78 Million

The product-wise details of top twenty items are as follows:

All values USD 000				
Products which Iran can export to Tajikistan	Iran 's exports to Tajikistan	Tajikistan 's imports from world	Iran's exports to world	Indicative Potential for Iran's exports to Tajikistan
Plastics and articles thereof	23,087	84,924	5,551,469	61,837
Tanning or dyeing extracts; tannins and their	8,748	22,741	100,415	13,993
Machinery, mechanical appliances, nuclear reactors, boilers; parts thereof	6,160	266,590	536,903	260,430
Mineral fuels, mineral oils and products of their distillation; bituminous substances; mineral ...	4,620	563,091	66,366,802	558,471
Soap, organic surface-active agents, washing preparations, lubricating preparations, artificial ...	3,602	34,787	201,289	31,185
Ceramic products	3,446	32,442	503,345	28,996
Articles of iron or steel	3,401	101,112	699,358	97,711
Iron and steel	3,123	273,382	3,905,528	270,259

Other made-up textile articles; sets; worn clothing and worn textile articles; rags	2,678	14,419	136,344	11,741
Preparations of cereals, flour, starch or milk; pastrycooks' products	1,827	40,868	443,237	39,041
Wadding, felt and nonwovens; special yarns; twine, cordage, ropes and cables and articles thereof	1,316	3,451	42,356	2,135
Articles of stone, plaster, cement, asbestos, mica or similar materials	1,287	28,753	226,335	27,466
Edible fruit and nuts; peel of citrus fruit or melons	1,260	16,952	1,718,813	15,692
Glass and glassware	1,202	23,490	355,981	22,288
Aluminium and articles thereof	1,030	14,395	207,149	13,365
Animal or vegetable fats and oils and their cleavage products; prepared edible fats; animal ...	1,030	83,017	99,277	81,987
Miscellaneous edible preparations	872	19,023	201,330	18,151
Electrical machinery and equipment and parts thereof; sound recorders and reproducers, television ...	862	161,021	224,353	160,159
Coffee, tea, maté and spices	823	8,072	393,484	7,249
Carpets and other textile floor coverings	810	4,020	668,471	3,210

Source: ITC-UNCTAD's COMTRADE Database

4. Turkey

The details, based on trade statistics for 2018, are as follows:

Total Imports of Turkey	USD 223,047 Million
Exports of Iran to World	USD 96,618Million
Exports of Iran to Turkey	USD 2,367 Million

The product-wise details of top twenty items are as follows:

All values USD 000				
Products which Iran can export to Turkey	Iran 's exports to Turkey	Turkey 's imports from world	Iran's exports to world	Indicative Potential for Iran 's exports to Turkey
Mineral fuels, mineral oils and products of their distillation; bituminous substances; mineral ...	925,402	43,005,619	66,366,802	42,080,217
Plastics and articles thereof	322,005	12,937,362	5,551,469	12,615,357
Iron and steel	183,797	18,401,452	3,905,528	18,217,655
Copper and articles thereof	179,721	3,344,076	700,558	3,164,355
Zinc and articles thereof	163,299	851,166	242,871	687,867

Aluminium and articles thereof	111,892	3,872,390	207,149	3,760,498
Fertilisers	92,025	1,214,947	843,714	1,122,922
Edible fruit and nuts; peel of citrus fruit or melons	89,327	562,841	1,718,813	473,514
Natural or cultured pearls, precious or semi-precious stones, precious metals, metals clad ...	31,978	12,556,742	48,810	12,524,764
Man-made filaments; strip and the like of man-made textile materials	27,336	2,160,295	62,550	2,132,959
Preparations of vegetables, fruit, nuts or other parts of plants	26,786	66,603	543,149	39,817
Inorganic chemicals; organic or inorganic compounds of precious metals, of rare-earth metals, ...	22,477	1,553,759	422,427	1,531,282
Glass and glassware	20,477	782,096	355,981	761,619
Paper and paperboard; articles of paper pulp, of paper or of paperboard	17,076	2,749,839	162,308	2,732,763
Articles of iron or steel	14,799	2,825,004	699,358	2,810,205
Organic chemicals	14,155	5,973,219	4,105,898	5,959,064
Machinery, mechanical appliances, nuclear reactors, boilers; parts thereof	14,011	25,769,824	536,903	25,755,813
Raw hides and skins (other than furskins) and leather	9,188	265,464	75,014	256,276
Vegetable plaiting materials; vegetable products not elsewhere specified or included	8,685	9,666	15,045	981
Articles of stone, plaster, cement, asbestos, mica or similar materials	8,610	448,182	226,335	439,572

Source: ITC-UNCTAD's COMTRADE Database

Trade Analysis with Prospective (future) Members of ECOTA

Other five ECO Member States, namely, Azerbaijan, Kazakhstan, Kyrgyz Republic, Turkmenistan and Uzbekistan which so far are not the Contracting Parties to ECOTA but may join at the later stage. Indicative potential has also been worked out for these economies.

1. Azerbaijan

The details, based on trade statistics for 2018, are as follows:

Total Imports of Azerbaijan	USD 11,459 Million
Exports of Iran to World	USD 96,618 Million
Exports of Iran to Azerbaijan	USD 411 Million

The product-wise details of top twenty items are as follows:

Products which Iran can export to Azerbaijan	Iran 's exports to Azerbaijan	Azerbaijan's imports from world	Iran's exports to world	Indicative Potential for Iran's exports to Azerbaijan
Plastics and articles thereof	105,811	368,074	5,551,469	262,263
Mineral fuels, mineral oils and products of their distillation; bituminous substances; mineral ...	47,472	724,648	66,366,802	677,176
Edible vegetables and certain roots and tubers	24,713	56,169	1,074,662	31,456
Ceramic products	20,054	89,264	503,345	69,210
Glass and glassware	20,043	85,755	355,981	65,712
Edible fruit and nuts; peel of citrus fruit or melons	16,091	108,423	1,718,813	92,332
Iron and steel	15,384	377,111	3,905,528	361,727
Other made-up textile articles; sets; worn clothing and worn textile articles; rags	11,658	36,049	136,344	24,391
Sugars and sugar confectionery	10,157	122,539	274,238	112,382
Articles of stone, plaster, cement, asbestos, mica or similar materials	10,145	57,336	226,335	47,191
Vehicles other than railway or tramway rolling stock, and parts and accessories thereof	9,058	641,744	180,932	632,686
Raw hides and skins (other than furskins) and leather	8,165	1,330	75,014	-6,835
Articles of iron or steel	8,162	824,968	699,358	816,806
Machinery, mechanical appliances, nuclear reactors, boilers; parts thereof	7,815	1,808,218	536,903	1,800,403
Footwear, gaiters and the like; parts of such articles	7,427	79,791	115,004	72,364
Man-made filaments; strip and the like of man-made textile materials	6,861	45,133	62,550	38,272
Inorganic chemicals; organic or inorganic compounds of precious metals, of rare-earth metals, ...	6,678	113,759	422,427	107,081
Copper and articles thereof	5,479	21,151	700,558	15,672
Preparations of cereals, flour, starch or milk; pastrycooks' products	5,416	87,567	443,237	82,151

Source: ITC-UNCTAD's COMTRADE Database

2. Kazakhstan

The details, based on trade statistics for 2018, are as follows:

Total Imports of Kazakhstan	USD 32,534 Million
Exports of Iran to World	USD 96,618 Million
Exports of Iran to Kazakhstan	USD 131 Million

The product-wise details of top twenty items are as follows:

All values USD 000

Products which Iran can export to Kazakhstan	Iran 's exports to Kazakhstan	Kazakhstan 's imports from world	Iran's exports to world	Indicative Potential for Iran's exports to Kazakhstan
Edible fruit and nuts; peel of citrus fruit or melons	58,711	504,358	1,718,813	445,647
Plastics and articles thereof	13,746	1,241,480	5,551,469	1,227,734
Salt; sulphur; earths and stone; plastering materials, lime and cement	12,294	115,097	785,180	102,803
Tanning or dyeing extracts; tannins and their derivatives; dyes, pigments and other colouring ...	6,122	181,794	100,415	175,672
Glass and glassware	5,967	178,217	355,981	172,250
Articles of stone, plaster, cement, asbestos, mica or similar materials	4,536	182,460	226,335	177,924
Soap, organic surface-active agents, washing preparations, lubricating preparations, artificial ...	3,429	264,222	201,289	260,793
Carpets and other textile floor coverings	3,202	46,483	668,471	43,281
Machinery, mechanical appliances, nuclear reactors, boilers; parts thereof	3,072	5,193,367	536,903	5,190,295
Edible vegetables and certain roots and tubers	2,842	166,397	1,074,662	163,555
Articles of iron or steel	2,375	2,187,577	699,358	2,185,202
Other made-up textile articles; sets; worn clothing and worn textile articles; rags	2,232	118,577	136,344	116,345
Ceramic products	1,534	324,606	503,345	323,072
Miscellaneous edible preparations	1,184	272,242	201,330	271,058
Inorganic chemicals; organic or inorganic compounds of precious metals, of rare-earth metals, ...	1,175	402,546	422,427	401,371
Pharmaceutical products	938	1,177,948	105,030	1,177,010
Albuminoidal substances; modified starches; glues; enzymes	839	42,989	39,996	42,150

Dairy produce; birds' eggs; natural honey; edible products of animal origin, not elsewhere ...	809	256,470	615,660	255,661
Raw hides and skins (other than furskins) and leather	725	4,196	75,014	3,471
Preparations of vegetables, fruit, nuts or other parts of plants	558	205,856	543,149	205,298

Source: ITC-UNCTAD's COMTRADE Database

3. Kyrgyz Republic

The details, based on trade statistics for 2018, are as follows:

Total Imports of Kyrgyz Republic	USD 4,830 Million
Exports of Iran to World	USD 96,618 Million
Exports of Iran to Kyrgyz Republic	USD 33 Million

The product-wise details of top twenty items are as follows:

All values USD 000

Products which Iran can export to Kyrgyz Republic	Iran's exports to Kyrgyz Republic	Kyrgyz Republic's imports from world	Iran's exports to world	Indicative Potential for Iran's exports to Kyrgyz Republic
Edible fruit and nuts; peel of citrus fruit or melons	8,340	69,302	1,718,813	60,962
Plastics and articles thereof	5,871	165,288	5,551,469	159,417
Tanning or dyeing extracts; tannins and their derivatives; dyes, pigments and other colouring ...	4,957	30,469	100,415	25,512
Carpets and other textile floor coverings	2,058	14,396	668,471	12,338
Glass and glassware	1,659	19,788	355,981	18,129
Soap, organic surface-active agents, washing preparations, lubricating preparations, artificial ...	1,536	51,691	201,289	50,155
Articles of apparel and clothing accessories, knitted or crocheted	1,392	235,059	39,363	233,667
Animal or vegetable fats and oils and their cleavage products; prepared edible fats; animal ...	1,350	49,329	99,277	47,979
Machinery, mechanical appliances, nuclear reactors, boilers; parts thereof	1,203	459,347	536,903	458,144
Miscellaneous edible preparations	754	37,780	201,330	37,026
Mineral fuels, mineral oils and products of their distillation; bituminous substances; mineral ...	641	621,319	66,366,802	620,678
Headgear and parts thereof	560	3,386	1,381	2,826

Articles of iron or steel	448	93,861	699,358	93,413
Albuminoidal substances; modified starches; glues; enzymes	405	5,604	39,996	5,199
Articles of stone, plaster, cement, asbestos, mica or similar materials	272	15,335	226,335	15,063
Aluminium and articles thereof	258	21,253	207,149	20,995
Printed books, newspapers, pictures and other products of the printing industry; manuscripts, ...	195	12,007	11,693	11,812
Other made-up textile articles; sets; worn clothing and worn textile articles; rags	186	18,974	136,344	18,788
Ceramic products	175	38,532	503,345	38,357
Rubber and articles thereof	160	61,056	104,949	60,896

Source: ITC-UNCTAD's COMTRADE Database

4. Turkmenistan

The details, based on trade statistics for 2018, are as follows:

Total Imports of Turkmenistan	USD 2,787 Million
Exports of Iran to World	USD 96,618 Million
Exports of Iran to Turkmenistan	USD 400 Million

The product-wise details of top twenty items are as follows:

All values USD 000

Products which Iran can export to Turkmenistan	Iran's exports to Turkmenistan	Turkmenistan's imports from world	Iran's exports to world	Indicative Potential for Iran's exports to Turkmenistan
Plastics and articles thereof	54,118	133,622	5,551,469	79,504
Articles of iron or steel	49,334	267,283	699,358	217,949
Edible vegetables and certain roots and tubers	39,252	42,994	1,074,662	3,742
Sugars and sugar confectionery	28,619	54,963	274,238	26,344
Iron and steel	26,365	88,519	3,905,528	62,154
Edible fruit and nuts; peel of citrus fruit or melons	24,358	38,263	1,718,813	13,905
Soap, organic surface-active agents, washing preparations, lubricating preparations, artificial ...	13,540	32,335	201,289	18,795
Wood and articles of wood; wood charcoal	12,669	52,098	69,177	39,429
Residues and waste from the food industries; prepared animal fodder	12,219	19,612	83,617	7,393
Machinery, mechanical appliances, nuclear reactors,	10,979	555,277	536,903	544,298

boilers; parts thereof				
Tanning or dyeing extracts; tannins and their derivatives; dyes, pigments and other colouring ...	9,749	31,904	100,415	22,155
Glass and glassware	8,595	12,877	355,981	4,282
Ceramic products	8,455	18,230	503,345	9,775
Carpets and other textile floor coverings	8,021	12,581	668,471	4,560
Other made-up textile articles; sets; worn clothing and worn textile articles; rags	7,751	12,146	136,344	4,395
Preparations of cereals, flour, starch or milk; pastrycooks' products	6,710	20,572	443,237	13,862
Salt; sulphur; earths and stone; plastering materials, lime and cement	6,178	18,843	785,180	12,665
Live trees and other plants; bulbs, roots and the like; cut flowers and ornamental foliage	5,577	11,668	51,221	6,091
Live animals	4,199	14,602	69,193	10,403
Miscellaneous edible preparations	4,139	29,789	201,330	25,650

Source: ITC-UNCTAD's COMTRADE Database

5. Uzbekistan

The details, based on trade statistics for 2018, are as follows:

Total Imports of Uzbekistan	USD 17,209 Million
Exports of Iran to World	USD 96,618 Million
Exports of Iran to Uzbekistan	USD 141 Million

The product-wise details of top twenty items are as follows:

All values USD 000				
Products which Iran can export to Uzbekistan	Iran 's exports to Uzbekistan	Uzbekistan 's imports from world	Iran's exports to world	Indicative Potential for Iran's exports to Uzbekistan
Plastics and articles thereof	35,804	646,579	5,551,469	610,775
Machinery, mechanical appliances, nuclear reactors, boilers; parts thereof	28,714	3,995,168	536,903	3,966,454
Salt; sulphur; earths and stone; plastering materials, lime and cement	10,881	208,059	785,180	197,178
Glass and glassware	8,564	82,989	355,981	74,425
Miscellaneous chemical products	7,623	178,033	123,060	170,410
Organic chemicals	6,696	112,337	4,105,898	105,641

Furniture; bedding, mattresses, mattress supports, cushions and similar stuffed furnishings; ...	6,670	272,691	86,802	266,021
Sugars and sugar confectionery	5,813	242,343	274,238	236,530
Edible fruit and nuts; peel of citrus fruit or melons	4,769	17,803	1,718,813	13,034
Tanning or dyeing extracts; tannins and their derivatives; dyes, pigments and other colouring ...	3,427	160,179	100,415	156,752
Articles of iron or steel	3,359	703,502	699,358	700,143
Ceramic products	3,156	75,991	503,345	72,835
Carpets and other textile floor coverings	2,605	7,581	668,471	4,976
Albuminoidal substances; modified starches; glues; enzymes	1,733	36,599	39,996	34,866
Inorganic chemicals; organic or inorganic compounds of precious metals, of rare-earth metals, ...	1,666	65,684	422,427	64,018
Coffee, tea, maté and spices	1,530	64,697	393,484	63,167
Miscellaneous edible preparations	1,438	65,892	201,330	64,454
Soap, organic surface-active agents, washing preparations, lubricating preparations, artificial ...	974	46,110	201,289	45,136
Pharmaceutical products	717	612,199	105,030	611,482
Wood and articles of wood; wood charcoal	588	544,521	69,177	543,933

Source: ITC-UNCTAD's COMTRADE Database: Note: Where data was not available, mirror data as reported in the website has been presented in the tables. For instance, figures in the 3rd column are mirror data.

Conclusion

The upshot of the data reported in the foregoing sections and brief analysis is that there is an indicative potential for exports of Iran to each of the ECOTA countries as well as the prospective members of ECOTA. When ECOTA is operationalised, its exports to other four existing parties (Afghanistan, Pakistan, Tajikistan and Turkey) will increase manifold from US\$ 6.2 billion in 2018 out of its total exports of US\$ 97 billion. It merits mentioning that the indicative potential of exports of Iran with other countries may seem bloated; nevertheless, it can be enhanced many times or at least can be doubled from the realistic perspective. With such trade regimes/arrangements, member countries have significantly increased exports in other peer economic blocs such as ASEAN.

Nevertheless, this analysis has certain limitations as utilization of indicative potential for Iran like other countries, depends upon many factors such as enhanced national capacities, changes in the government policies, improved institutional structure, infrastructure development, utilization of technology, human and natural resources, attracting investment, etc. Iran's potential for exports will further increase when other ECO member states also join ECOTA.

مزایای توافقنامه تجارت اکو (اکوتا) برای جمهوری اسلامی ایران

مقدمه

توافقنامه تجارت اکو (اکوتا)، توافقنامه اصلی تجارت ترجیحی سازمان همکاری اقتصادی است که در دومین نشست وزرای بازرگانی و تجارت خارجی اکو که در شهر اسلام آباد و در خرداد ۱۳۸۲ برگزار شد توسط پنج کشور عضو این سازمان یعنی جمهوری اسلامی افغانستان، جمهوری اسلامی ایران، جمهوری اسلامی پاکستان، جمهوری تاجیکستان و جمهوری ترکیه به امضا رسید و در خلال سالهای ۱۳۸۳ تا ۱۳۸۷ توسط پنج کشور امضاکننده فوق که تا به امروز اعضای این توافقنامه هستند، به تصویب رسید.

هدف از اجرای توافقنامه اکوتا آزادسازی تدریجی تجارت در منطقه اکو، مطابق با سازمان تجارت جهانی و سایر سازمان های چند جانبه است. این توافقنامه شامل تجارت کالا و بسیاری از موضوعات مهم مانند کاهش تدریجی تعرفه ها، رفع موانع غیر تعرفه ای و شبه تعرفه ای، تجارت ترانزیت، تسهیل حمل و نقل، الحاق به سازمان تجارت جهانی، قوانین مبدا و منشا کالا، حقوق مالکیت معنوی و ساز و کار حل اختلاف است. جدول ذیل حاوی خلاصه ای از مشخصات این توافقنامه می باشد:

سال امضای توافقنامه سال تصویب توافقنامه	۱۳۸۲ ۱۳۸۳ الی ۱۳۷۸
اعضای فعلی	افغانستان، ایران، پاکستان، تاجیکستان، ترکیه
ویژگی های اصلی	☐ توافقنامه تجارت ترجیحی / توافقنامه با گستره محدود ☐ کاهش تعرفه های بر روی ۸۰٪ کالا ها تا سقف ۱۵٪ در مدت ۸ سال ☐ دوره اجرای کاهش تعرفه ها برای افغانستان استثنا ۱۵ سال است
محدوده اجرا	تجارت کالا
حوزه های مرتبط	کاهش تعرفه ها، رفع موانع غیر تعرفه ای، تسهیل تجارت، حل اختلافات، حمایت از تجارت، حمایت از حقوق مالکیت معنوی
نهاد اجرا کننده	شورای همکاری اکوتا

بر اساس جدول فوق، امتیازات تجاری به تدریج و در طی یک دوره هشت ساله اجرا خواهند شد. این تعرفه ها برای ۸۰ درصد کالاها و تا حداکثر ۱۵ درصد کاهش خواهد یافت. دوره اجرای کاهش تعرفه ها برای جمهوری اسلامی افغانستان ۱۵ سال است.

این توافقنامه با هدف بهبود تجارت درون منطقه ای و با در نظر گرفتن اهداف سازمان اکو که در منشور آن، یعنی معاهده ازمیر بر آنها تأکید شده، طراحی و تدوین گردیده است. توافقنامه اکوتا دسترسی به بازار شد را افزایش داده و به ترویج فرهنگ رقابت و بهره وری اقتصادی می پردازد که نهایتاً باعث پیشرفت اقتصاد ها بواسطه کاهش هزینه های کسب و کار خواهد

شد. همچنین، توافقنامه اکوتا باعث تشویق نوآوری ها، ادغام عمودی و مکانیسم های زنجیره ارزش منطقه ای در جهت افزایش تولید با استفاده از منابع سرشار منطقه خواهد شد. این توافقنامه منجر به ایجاد فرصت های شغلی، جذب سرمایه و تحریک رشد اقتصادی شده که نهایتاً رونق و شکوفایی در منطقه را به همراه خواهد داشت. علاوه بر همه اینها، بواسطه این ترتیبات تجاری، اعتبار این بلوک اقتصادی در مجامع بین المللی افزایش می یابد. سند چشم انداز اکو ۲۰۲۵ با تاکید بر اهمیت این توافقنامه اجرای آن را به عنوان یکی از اهداف اصلی سازمان تعریف کرده و این موضوع همواره بخش جدایی ناپذیر در تمامی اجلاس سران، نشست های وزرا و کارشناسان در زمینه تجارت و سرمایه گذاری بوده است.

اجرای مفاد توافقنامه اکوتا به محض تکمیل الزامات و رویه های قانونی که توسط طرفین توافقنامه در حال انجام است، آغاز خواهد شد. در حال حاضر جمهوری اسلامی افغانستان، جمهوری اسلامی پاکستان و جمهوری ترکیه کلیه تشریفات مربوط به عملیاتی شدن اکوتا اعم از به امضاء رساندن و تصویب متن اصلی و ضوابط آن و تهیه لیست کالا ها را انجام داده اند. جمهوری تاجیکستان هنوز ضوابط توافقنامه که پس از تصویب آن تهیه شده را تصویب نکرده و تنها یک لیست از سه لیست درخواستی را ارائه کرده است. جمهوری اسلامی ایران نیز هنوز هیچ یک از سه لیست کالا ها یعنی لیست های مثبت، منفی و حساس را ارائه نکرده است. در نتیجه، اکوتا علی رغم لازم الاجرا بودن، به دلیل عدم انجام تشریفات قانونی تا به امروز عملیاتی نشده است.

تا کنون در هشت جلسه شورای همکاری اکوتا به صورت جامع، روش ها و ابزار اجرای این توافقنامه مورد بحث و بررسی قرار گرفته و از طرفهای قرارداد خواسته شده تا تشریفات و فرایند های قانونی مرتبط با اجرای توافقنامه را تکمیل نمایند. در هشتمین جلسه شورای همکاری اکوتا که در تاریخ ۲۷ و ۲۸ مرداد ۱۳۹۸ در دبیرخانه اکو در تهران برگزار شد، شورا به بررسی پیشنهاد تاجیکستان در خصوص بازنگری در اکوتا با هدف به حداکثر رساندن کارایی هر یک از طرفهای قرارداد پرداخت و پاکستان نیز حمایت خود از این پیشنهاد را اعلام کرد. اعضای اکوتا توافق کردند که پیشنهاد دبیرخانه برای اتخاذ رویکرد بخشی را در نظر گرفته و نظرات و دیدگاههای خود در خصوص اکوتا را ظرف سه ماه آینده اسال نمایند تا در نهمین جلسه شورای همکاری اکوتا مورد بحث قرار گیرد. جمهوری ترکیه نیز پیشنهاد داد که در صورت عدم پذیرش رویکردهای بخشی توسط دولتهای مربوطه، توافق نامه جدیدی را ارائه خواهد داد که شامل نظرات و پیشنهادات اعضای قرارداد باشد. با این حال، شورا عقیده داشت که تهیه و تکمیل، و تشریفات قانونی تصویب یک توافق جدید بسیار زمانبر خواهد بود.

بررسی اجمالی نمایه صادرات و واردات منطقه اکو و ایران در سال ۲۰۱۸

۱) اقتصاد منطقه

الف. مجموع صادرات منطقه اکو، بالغ بر ۳۹۳ میلیارد دلار و مجموع حجم واردات ۴۱۱ میلیارد دلار می باشد. مجموع صادرات و واردات منطقه اکو رقمی بالغ بر ۸۰۴ میلیارد دلار است.

ب. تجارت میان منطقه ای اکو بالغ بر ۶۵ میلیارد دلار است که تنها ۸ درصد از تجارت منطقه اکو با جهان را تشکیل می دهد.

ج. سهم کل تجارت ایران (شامل صادرات و واردات) با رقم ۱۳۸ میلیارد دلار از مجموع ۸۰۴ میلیارد دلار تجارت منطقه ای تنها ۱۷ درصد است. این در حالیست که سهم ایران از تولید ناخالص داخلی منطقه ۲۴٫۲ درصد میباشد.

۲) - طرف های توافقنامه تجارت اکو (اکوتا)

الف. پنج امضا کننده اکوتا حدود ۸۲ درصد از تولید ناخالص داخلی منطقه را در سال ۲۰۱۸ به خود اختصاص دادند.

ب. چهار عضو از پنج عضو اکوتا، اعضای سازمان تجارت جهانی بوده و یک عضو اکوتا یعنی جمهوری اسلامی ایران نیز درخواست عضویت خود را به سازمان تجارت جهانی ارائه کرده و در حال حاضر به عنوان عضو ناظر در این سازمان حضور دارد.

صادرات ایران به سایر کشورهای عضو اکو

الف. ارزش کل صادرات ایران به ۹ کشور منطقه اکو در سال ۲۰۱۸ بالغ بر ۷,۷۴ میلیارد دلار بوده که این رقم تنها ۸ درصد از رقم کل صادرات ایران (۹۶,۶۲ میلیارد دلار) را شامل میشود.

ب. سهم سه کشور اول (افغانستان، ترکیه و پاکستان) در واردات محصولات ایرانی ۸۵ درصد و سهم سایر کشور ها ۱۵ درصد می باشد.

ارزش صادرات به تفکیک سال در هزار دلار					وارد کنندگان
2014	2015	2016	2017	2018	
90,328,135	60,040,642	78,267,311	91,737,444	96,617,521	جهان
7,437,052	6,016,549	7,982,210	8,975,776	7,735,889	سازمان همکاری اقتصادی
2,490,145	2,562,510	2,458,333	2,791,259	2,926,662	افغانستان
1,975,587	1,314,723	3,247,488	3,990,399	2,367,251	ترکیه
970,606	639,135	795,900	930,165	1,247,234	پاکستان
430,864	231,959	358,627	323,773	410,530	آذربایجان
997,200	719,548	547,395	417,961	399,805	ترکمنستان
104,066	237,562	175,651	98,338	140,950	ازبکستان
208,313	137,864	173,524	167,986	131,403	قزاقستان
222,682	151,198	198,664	217,244	78,315	تاجیکستان
37,589	22,050	26,628	38,651	33,739	قرقیزستان

منبع: نقشه تجارت UNCTAD/ITC https://www.trademap.org/Country_SelProduct_TS.aspx?nvpm

واردات ایران از سایر کشورهای عضو اکو

ارزش واردات به تفکیک سال در هزار دلار					x
2018	2017	2016	2015	2014	صادر کنندگان
41,236,168	51,612,277	42,702,118	40,043,150	52,249,795	جهان
3,123,015	3,783,268	3,513,865	3,442,382	4,546,821	سازمان همکاری اقتصادی
2,580,424	3,182,886	2,724,542	2,969,999	3,873,293	ترکیه
330,237	392,825	364,465	225,886	269,487	پاکستان
87,068	66,638	210,759	106,237	179,025	قزاقستان
46,999	61,136	94,112	44,365	63,498	ازبکستان
26,097	13,666	16,265	23,187	19,195	تاجیکستان

آذربایجان	22,381	33,374	46,769	26,891	20,585
قرقیزستان	3,846	1,745	3,456	6,056	11,375
افغانستان	14,865	26,072	21,642	20,398	10,931
ترکمنستان	101,231	11,517	31,855	12,772	9,299

منبع: نقشه تجارت UNCTAD/ITC https://www.trademap.org/Country_SelProduct_TS.aspx?nvpm

الف. مجموع واردات ایران از ۹ کشور دیگر عضو اکو بالغ بر ۳,۱۲ میلیارد دلار است که این رقم تنها ۷,۶٪ از مجموع واردات ایران (۴۱,۲۴ میلیارد دلار) را تشکیل می دهد

ب. سهم سه کشور اول (افغانستان، ترکیه و پاکستان) در واردات محصولات ایرانی ۹۶ درصد و سهم ۵ عضو دیگر تنها ۴ درصد است.

ج. ترکیه به تنهایی ۸۳ درصد از واردات ایران را به خود اختصاص داده است و پس از آن پاکستان ۱۰,۶ درصد از واردات ایران از آن به خود اختصاص داده است.

بررسی کالاهای تجاری ایران

بخش تجارت دبیرخانه اکو تحلیلی را در خصوص تجارت ایران با کشورهای عضو اکوتا و اعضای آینده آن تهیه نموده است. این تحلیل، که در ادامه آمده است، در درجه اول به شناسایی کالاهای صادراتی ایران و پتانسیل موجود برای افزایش صادرات به کشورهای عضو اکوتا (اعضای فعلی و اعضای آینده) می پردازد. دو روش برای افزایش صادرات ایران به کشورهای اکو پیشنهاد شده است. اولین روش این است که ایران مسیر صادرات خود به کشورهای دیگر جهان را تغییر داده و محصولات خود را به کشورهای اکو صادر نماید. این روش بدلیل پایین بودن هزینه حمل و نقل و زمان تحویل کالا موثر بوده و باعث افزایش حجم تجارت خواهد شد. روش دوم افزایش تولید داخلی محصولات صادراتی است که نهائیاتا باعث افزایش تولید ناخالص داخلی و در نتیجه بهبود اقتصاد خواهد شد. اثرات اصلی پیش بینی شده این دو روش به شرح زیر خواهد بود:

۱. افزایش صادرات کالاهای ایرانی

رقابتی تر شدن کالا های ایرانی که در نتیجه کاهش تعرفه ها بر اساس اکوتا اتفاق خواهد افتاد و نهائیاتا باعث افزایش صادرات خواهد شد

۲. کاهش تورم

دسترسی آسان به مواد ضروری تولیدی کشورهای عضو اکوتا به دلیل پایین بودن نرخ تعرفه واردات باعث کاهش تورم خواهد شد.

۳. افزایش تولید و تولید ناخالص داخلی

افزایش تقاضا و واردات مواد اولیه مورد نیاز صنایع با نرخ پایین تعرفه واردات برای کشورهای اکوتا منجر به افزایش تولید خواهد شد

۴. کمک به ایران برای پیوستن به سازمان تجارت جهانی

در حال حاضر، چهار کشور از پنج کشور عضو اکوتا یعنی افغانستان، پاکستان، تاجیکستان و ترکیه، عضو سازمان تجارت جهانی بوده و دو کشور دیگر یعنی قزاقستان و جمهوری قرقیزستان که احتمالا از اعضای آینده اکوتا خواهند بود نیز

عضو این سازمان می باشند. این کشورها می توانند در قالب مذاکرات جمعی، ارائه کمک های فنی و اعمال نفوذ، پیوستن ایران به سازمان تجارت جهانی را تسهیل نمایند.

اجرای اکوتا و شروع مذاکرات در خصوص اصلاحات مورد نظر اعضا، به افزایش حجم تجارت با کشورهای همسایه و تجارت درون منطقه ای کمک خواهد کرد. پیش بینی میشود که بر اساس توافق اعضا، اصلاحات مورد نظر در زمینه های زیر مورد بحث قرار گیرد:

۱. طولانی تر کردن دوره اجرای توافقنامه برای اقتصادهای کوچکتر، با هدف تسهیل روند انطباق صنایع آنها با شرایط جدید

۲. پیشنهاد کاهش نرخ تعرفه ها براساس درصد به جای مقادیر مطلق

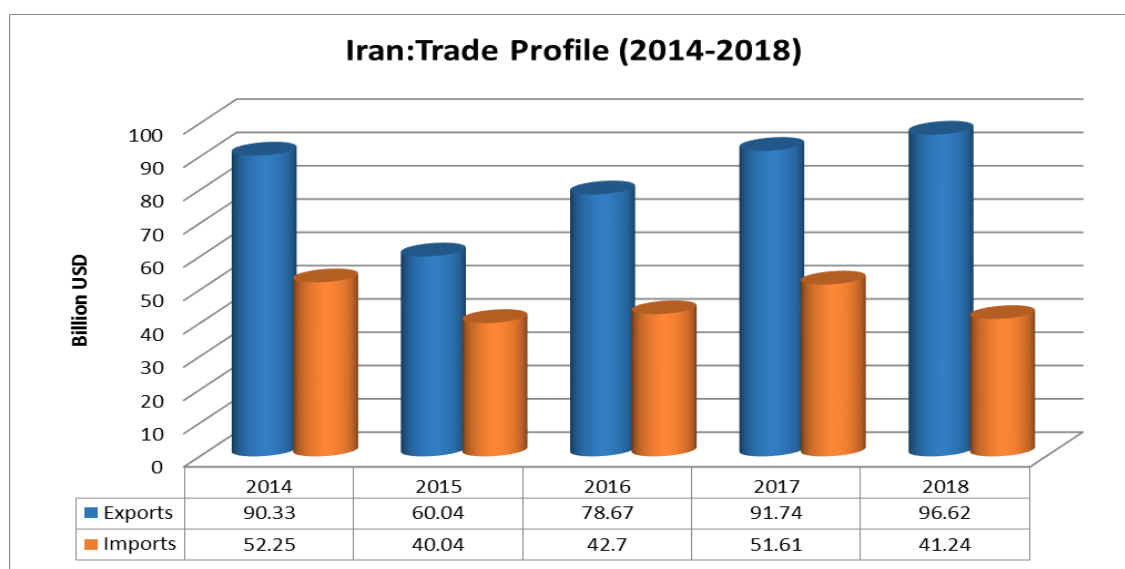
۳. مذاکره در خصوص امتیازات تعرفه ای با رویکرد درخواست-پیشنهاد

۴- پیشنهاد تدوین شیوه نامه های تعرفه ای به گونه ای که منجر به تشکیل زنجیره های ارزش منطقه ای در منطقه اکو شود. از آنجائیکه ایران دارای مزیت تولید سوخت ها و روغن های معدنی و محصولات تقطیری آنها، مواد حاوی قیر؛ مواد معدنی، پلاستیک و مصنوعات پلاستیکی، مواد شیمیایی آلی، آهن و فولاد می باشد که در مجموع ۷۹ درصد (حدود چهار پنجم) از صادرات این کشور را در سال ۲۰۱۸ تشکیل می دهد، این شرایط به طور ویژه ای به نفع این عضو اکوتا خواهد بود. این امر همچنین منجر به افزایش سرمایه گذاری مرتبط با تجارت در منطقه گردیده و باعث تقویت اقتصاد ایران خواهد شد.

۵- توانمندسازی شورای اکوتا برای اصلاح توافق نامه یا توافق آراء

نمایه تجاری ایران و ترکیب آن

به منظور ارائه نمایه اقتصاد ایران، از داده های تجمیع و تفکیک شده از بانک اطلاعات COMTRADE ITC-UNCTAD استفاده شده است که برای سال ۲۰۱۸ در مرحله تکمیل و به روز رسانی است. در مواردی که داده های واقعی در دسترس نبوده اند، از روش قرینه سازی پایگاه داده ای ITC یا همان داده های آینه ای برای تحلیل ابتدایی تا زمان دستیابی نهایی به اطلاعات واقعی استفاده شده است.

منبع: پایگاه داده ITC-UNCTAD's COMTRADE در آدرس https://www.trademap.org/Bilateral_TS.aspx

بر اساس نمودار فوق، صادرات ایران در سال ۲۰۱۵ بشدت کاهش یافته، اما با پیروی از یک الگوی پیوسته در طول سالهای ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۸ روند افزایشی داشته است. این افزایش در سال ۲۰۱۶ در مقایسه با سال ۲۰۱۵ بیشتر به چشم میخورد؛ با این حال در سال ۲۰۱۷ صادرات از رقم ۹۰ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۴ فراتر رفته که نشانه بسیار امیدوارکننده ای برای اقتصاد ایران است. برعکس، در سال ۲۰۱۸ افت شدیدی در واردات ایران در مقایسه با سال ۲۰۱۴ اتفاق افتاده است، هرچند، حجم واردات مجدداً در سالهای ۲۰۱۶ و ۲۰۱۷ افزایش یافته و به سطح ۵۱ میلیارد دلار رسیده است. حجم واردات ایران در سال ۲۰۱۸، بار دیگر بیش از ۱۰ میلیارد دلار کاهش داشته و به ۵۵ میلیارد دلار مازاد صادرات بر کل واردات سالانه در همان سال رسیده است. مازاد صادرات بر واردات در تمام سالهای مورد بحث، قابل توجه بوده است که پیامدهای مثبت و مطلوبی را برای اقتصاد این کشور به همراه دارد. ایران با روش های مختلف مانند افزایش تولید نفت که در سالهای اخیر و پس از برجام به طور قابل توجهی رشد داشته است، سعی نموده تا صادرات خود را افزایش دهد. اما انتظار می رود که این روند تحت تاثیر تحریم های آمریکا قرار گیرد. شایان ذکر است که اقتصاد ایران از تمرکز زیادی در منابع طبیعی برخوردار است، اما در صادرات برجسته تر بوده و با هدف رسیدن به رشد اقتصادی سریع و توسعه پایدار به اقتصاد داخلی و صادرات خود تنوع میبخشد.

جمهوری اسلامی ایران: ترکیب ^۱ صادرات در سال ۲۰۱۸ - دسته ۲۰ کالای برتر			
کد یکپارچه	محصول	ارزش به هزار دلار	درصد سهم
مجموع	تمام کالاها	96,617,521	100
'27	سوختهای معدنی، روغنهای معدنی و محصولات تقطیری آنها. مواد حاوی قیر؛ مواد معدنی...	66,366,802	68.69
'39	پلاستیک و مصنوعات پلاستیکی	5,551,469	5.75
'29	مواد شیمیایی آلی	4,105,898	4.25
'72	آهن و فولاد	3,905,528	4.04
'08	میوه جات و مغزهای خوراکی، پوست مرکبات یا صیفی جات	1,718,813	1.78
'26	سنگ معدن، سرباره و خاکستر	1,138,483	1.18
'07	سبزیجات خوراکی و ریشه ها و غده های زیرخاکی خوراکی خاص	1,074,662	1.11
'31	کودها	843,714	0.87
'25	نمک؛ گوگرد؛ خاک و سنگ؛ مواد گچ کاری، آهک و سیمان	785,180	0.81
'74	مس و مصنوعات مسی	700,558	0.73
'73	اقلام آهنی و فولادی	699,358	0.72
'57	فرش و سایر کفپوش های نساجی	668,471	0.69
'89	کشتی، قایق و سایر سازه های شناور	659,551	0.68
'04	محصولات لبنی؛ تخم پرندگان؛ عسل طبیعی؛ محصولات خوراکی با منشأ حیوانات و سایر اقلام که در جای دیگر گفته نشده و مشمول شماره دیگر تعرفه نباشند...	615,660	0.64
'20	سبزیجات، میوه، آجیل یا سایر قسمت های گیاهان	543,149	0.56

^۱ محصولات به ترتیب نزولی / صعودی (از نظر ارزش) صادرات ایران به جهان در سال ۲۰۱۸ گزارش شده اند. بیست کالای برتر بر اساس سیستم شرح و کد گذاری هماهنگ شده کالا، که با عنوان سیستم هماهنگ شده نیز شناخته می شوند به جهت استاندارد سازی و ساده سازی فرایند تجزیه و تحلیل گزارش شده اند.

0.56	536,903	ماشین آلات ، وسایل مکانیکی ، راکتورهای هسته ای ، دیگهای بخار؛ قطعات آن	'84
0.52	503,345	محصولات سرامیکی	'69
0.46	443,237	فراورده های غلات ، آرد ، نشاسته یا شیر؛ محصولات شیرینی پزی	'19
0.44	422,427	مواد شیمیایی معدنی؛ ترکیبات آلی یا معدنی فلزات گرانبها ، فلزات خاکی کمیاب ، ...	'28
0.41	393,484	قهوه، چای و ادویه جات	'09
84.51	81,648,510	جمع پنج دسته برتر محصولات	

منبع: پایگاه داده ITC-UNCTAD's COMTRADE

۲۰ بازار برتر صادرات (صادرات ۹۶ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۸)

درصد سهم در ۲۰۱۸	ارزش صادرات در هزار دلار					واردکنندگان
	2018	2017	2016	2015	2014	
100	96,617,521	91,737,444	78,267,311	60,040,642	90,328,135	جهان
42.7	41,302,645	30,668,439	27,062,418	25,570,568	49,663,060	سایر کشورهای آسیایی
11.4	11,008,485	14,290,948	7,238,907	1,984,842	4,106,405	سایر کشورهای اروپایی
9.5	9,217,702	9,064,670	8,369,572	7,230,385	9,388,907	چین
9.3	8,960,694	6,425,016	6,131,482	6,214,059	6,484,527	عراق
6.2	5,949,220	6,696,657	7,417,422	4,894,456	4,063,537	امارات متحده عربی
3	2,926,662	2,791,259	2,458,333	2,562,510	2,490,145	افغانستان
2.7	2,567,770	4,380,132	2,877,013	134,341	426,224	جمهوری کره
2.5	2,367,251	3,990,399	3,247,488	1,314,723	1,975,587	ترکیه
2.1	2,042,922	2,734,893	2,791,192	2,497,185	2,533,281	هند
1.3	1,247,234	930,165	795,900	639,135	970,606	پاکستان
0.9	824,115	72,018	51,294	6,332	55,850	سایر کشورها
0.8	786,862	645,333	173,157	81,509	69,662	اندونزی
0.8	728,569	520,712	543,999	375,857	303,183	عمان
0.7	709,926	730,511	384,820	153,663	163,471	تایلند
0.4	410,530	323,773	358,627	231,959	430,864	آذربایجان
0.4	399,805	417,961	547,395	719,548	997,200	ترکمنستان
0.3	280,510	285,656	218,952	173,149	285,715	روسیه
0.3	278,930	573,095	552,055	171,012	331,168	چین تایپه
0.3	276,366	422,898	460,693	644,038	614,444	ایتالیا
0.3	254,478	359,713	319,761	321,839	371,888	آلمان

کویت	196,994	238,062	188,639	248,081	253,121	0.3
مالزی	59,415	40,586	86,684	204,988	246,935	0.3

منبع: پایگاه داده ITC-UNCTAD's COMTRADE

بازارهای اصلی صادرات در منطقه اکو

وارد کنندگان	کل ارزش صادرات در سال ۲۰۱۸ به میلیون دلار	درصد سهم در صادرات ایران	درصد سهم در صادرات به کشورهای اکو
مجموع	96,617,521	-	-
منطقه اکو	7,735,889	8.00	100
افغانستان	2,926,662	3.03	37.83
ترکیه	2,367,251	2.45	30.60
پاکستان	1,247,234	1.29	16.12
آذربایجان	410,530	0.42	5.31
ترکمنستان	399,805	0.41	5.17
ازبکستان	140,950	0.15	1.82
قرقیزستان	131,403	0.14	1.70
تاجیکستان	78,315	0.08	1.01
قرقیزستان	33,739	0.04	0.44

سهم ۵ کالای برتر در گروه صادرات به شرح ذیل می باشد:

✓ سوخت های معدنی، نفت، گاز ۶۸,۶۹ درصد

✓ پلاستیک و اقلام آن ۵,۷۵ درصد

✓ مواد شیمیایی آلی با ۴,۲۵ درصد

✓ آهن و فولاد با ۴,۰۴

✓ میوه ها و مغزهای خوراکی ۱,۷۸ درصد

مجموع ارقام فوق بالغ بر ۸۴,۵۱ درصد می باشند.

کشورهای چین ، عراق ، امارات ، افغانستان و کره پنج کشور اول و در صدر لیست شرکای صادراتی ایران هستند.

شایان ذکر است که مجموع تجارت ایران با کشورهای عضو اکو ۸ درصد است. بصورت کلی، افغانستان، ترکیه و پاکستان ۸۵ درصد تجارت درون منطقه ای ایران را به خود اختصاص داده اند. رتبه شرکای اکو در بین بیست شریک برتر تجاری ایران به شرح زیر است:

✓ افغانستان (۴)

✓ ترکیه (۶)

✓ پاکستان (۸)

✓ جمهوری آذربایجان (۱۲)

✓ ترکمنستان (۱۳)، با حجم تجارت اندک

این آمار صراحتاً گویای این واقعیت است که پتانسیل گسترده ای برای تجارت بین کشورهای همسایه کشورهای عضو اکو، به ویژه با کشورهای عضو اکوتا وجود دارد.

بررسی تجارت ایران با کشورهای عضو اکوتا

۱. افغانستان

جزئیات تجارت ایران و افغانستان بر اساس آمار تجارت در سال ۲۰۱۸ به شرح ذیل می باشد:

مجموع واردات افغانستان	14,813 میلیون دلار
صادرات ایران به جهان	96,618 میلیون دلار
صادرات ایران به افغانستان	2,926 میلیون دلار

جزئیات تجارت ۲۰ کالای اول به شرح ذیل می باشد:

مقادیر به هزار دلار می باشند

کالاهایی که ایران میتواند به افغانستان صادر کند	صادرات ایران به افغانستان	واردات افغانستان از سراسر جهان	صادرات ایران به سراسر جهان	پتانسیل ^۲ صادرات ایران به افغانستان
سوخته های معدنی، روغن های معدنی و محصولات تقطیری آنها. مواد حاوی قیر؛ مواد معدنی...	605,627	1,939,351	66,366,802	1,333,724
آهن و فولاد	278,854	677,393	3,905,528	398,539
پلاستیک و مصنوعات پلاستیکی	257,231	231,938	5,551,469	-
سبزیجات، میوه، آجیل یا سایر قسمت های گیاهان	132,816	27,537	543,149	-
ماشین آلات و تجهیزات برقی و قطعات آن؛ دستگاه های ضبط کننده و باز تولید کننده صدا، تلویزیون...	123,564	538,139	224,353	414,575
فرش و سایر کفپوش های نساجی	114,608	14,982	668,471	-
میوه جات و مغزهای خوراکی، پوست مرکبات یا صیفی جات	105,355	109,466	1,718,813	4,111
محصولات لبنی؛ تخم پرندگان؛ عسل طبیعی؛ محصولات خوراکی با منشأ حیوانات و سایر اقلام که در جای دیگر گفته نشده و مشمول شماره دیگر تعرفه نباشند...	103,358	223,920	615,660	120,562

^۲ پتانسیل صادرات ایران در این جدول و در جداول بعدی با استنباط وضعیت فعلی صادرات ایران (۲۰۱۸) از واردات سایر کشورها برای یک محصول خاص (ستون ۳- ستون ۲ = ستون ۵) بدست آمده است. این بدین معنی است که ایران پتانسیل صادرات به کشورهایی که در حال حاضر از سایر کشورهای جهان واردات انجام میدهند را دارد. تجزیه و تحلیل بیشتر با این فرض انجام می شود که ایران با کشورهای عضو اکوتا وارد تبادلات تجاری شده و این کشورها بصورت کامل واردات خود را از ایران انجام دهند که ممکن است محدود کننده باشد. علاوه بر این، پتانسیل برای بیست محصول برتر فعلی که ایران در حال حاضر به سراسر جهان صادر میکند (ستون ۵) برای هر چهار کشور عضو دیگر که تاکنون توافقنامه تجارت اکو اکوتا را امضا و تصویب کرده اند نیز محاسبه شده است. تجزیه و تحلیل مشابهی نیز برای سایر اعضای آینده نگر کشورهای عضو اکو نیز انجام شده است، که ممکن است در هر مرحله در آینده به اکوتا پیوندند.

-	443,237	19,319	103,055	فرآورده های غلات ، آرد ، نشاسته یا شیر؛ محصولات شیرینی پزی
-	4,105,898	2,412	83,395	مواد شیمیایی آلی
754,568	99,277	829,831	75,263	چربی ها و روغن های حیوانی یا گیاهی و مشتقات آنها. چربیهای خوراکی آماده شده، حیوانات ...
357,140	274,238	423,281	66,141	شکر و شکر قنادی
-	699,358	39,816	65,586	اقلام آهنی و فولادی
-	785,180	12,177	61,551	نمک؛ گوگرد؛ خاک و سنگ؛ مواد گچ کاری ، آهک و سیمان
300,169	536,903	361,246	61,077	ماشین آلات ، وسایل مکانیکی ، راکتورهای هسته ای ، دیگهای بخار؛ قطعات آن
81,340	355,981	141,459	60,119	شیشه و شیشه آلات
238,072	1,074,662	291,119	53,047	سبزیجات خوراکی و ریشه ها و غده های زیرخاکی خوراکی خاص
29,158	201,289	72,947	43,789	صابون ، مواد فعال سطحی ارگانیک، اقلام شستشو ، اقلام روغنکاری ، مصنوعی و ...
197,809	843,714	235,215	37,406	کودها
-	503,345	35	33,075	کالاهای سرامیکی

منبع: پایگاه داده COMTRADE ITC-UNCTAD: توجه: علامت "___" در ستون آخر بیانگر این است که واردات کالای خاص توسط افغانستان از جهان کمتر از صادرات ایران به افغانستان است، بدین معنی که تقاضای اضافی برای گروه کالاهای خاص وجود ندارد. این مساله احتمالاً به این دلیل است که تعداد کمی از داده های هنوز در مرحله به روزرسانی قرار دارند و در مراحل بعدی مدخل های بیشتری ایجاد خواهند شد. باید توجه داشت که تعداد این مدخل ها اندک بوده و فقط مختص به مجموعه داده های افغانستان هستند.

۲. پاکستان

جزئیات تجارت ایران و پاکستان بر اساس آمار تجارت در سال ۲۰۱۸ به شرح ذیل می باشد:

مجموع واردات پاکستان	60,163 میلیون دلار
صادرات ایران به جهان	96,618 میلیون دلار
صادرات ایران به پاکستان	1,247 میلیون دلار

جزئیات تجارت ۲۰ کالای اول به شرح ذیل می باشد

مقادیر به هزار دلار می باشند

کالاهایی که ایران میتواند به پاکستان صادر کند	صادرات ایران به پاکستان	واردات پاکستان از سراسر جهان	صادرات ایران به سراسر جهان	پتانسیل صادرات ایران به پاکستان
سوخته های معدنی، روغن های معدنی و محصولات تقطیری آنها. مواد حاوی قیر؛ مواد معدنی...	409,624	17,153,086	66,366,802	16,743,462
میوه جات و مغزهای خوراکی، پوست مرکبات یا صیفی جات	140,880	218,044	1,718,813	77,164

2,385,158	5,551,469	2,488,578	103,420	پلاستیک و مصنوعات پلاستیکی
3,604,794	3,905,528	3,673,490	68,696	اقلام آهنی و فولادی
154,632	503,345	211,391	56,759	کالاهای سرامیکی
---	543,149	44,631	52,173	سبزیجات، میوه، آجیل یا سایر قسمت های گیاهان
599,992	1,074,662	651,596	51,604	سبزیجات خوراکی و ریشه ها و غده های زیر خاکی خوراکی خاص
---	668,471	22,499	36,440	فرش و سایر کفپوش های نساجی
134,969	443,237	170,168	35,199	فراورده های غلات، آرد، نشاسته یا شیر؛ محصولات شیرینی پزی
125,062	615,660	158,143	33,081	محصولات لبنی؛ تخم پرندگان؛ عسل طبیعی؛ محصولات خوراکی با منشأ حیوانات و سایر اقلام که در جای دیگر گفته نشده و مشمول شماره دیگر تعرفه ای نباشند...
11,134	89,115	41,310	30,176	کاکائو و تهیه آن
177,728	201,289	202,876	25,148	صابون، مواد فعال سطحی ارگانیک، اقلام شستشو، اقلام روغنکاری، مصنوعی و ...
17,748	274,238	41,345	23,597	شکر و شکر قنادی
114,239	785,180	132,644	18,405	نمک؛ گوگرد؛ خاک و سنگ؛ مواد گچ کاری، آهک و سیمان
129,343	355,981	147,002	17,659	شیشه و شیشه آلات
719,500	393,484	735,183	15,683	قهوه، چای و ادویه جات
529,732	104,949	541,723	11,991	کائوچو و مصنوعات کائوچویی
2,746,914	4,105,898	2,758,734	11,820	مواد شیمیایی آلی
517,667	422,427	529,283	11,616	مواد شیمیایی غیر آلی؛ ترکیبات آلی یا غیر آلی فلزات گرانبها، فلزات خاکی کمیاب، ...
45,097	75,014	56,644	11,547	پوست خام (غیر از پوست خز) و چرم

منبع: پایگاه داده ITC-UNCTAD's COMTRADE

۳. تاجیکستان

جزئیات تجارت ایران و تاجیکستان بر اساس آمار تجارت در سال ۲۰۱۸ به شرح ذیل می باشد:

مجموع واردات تاجیکستان	3,144 میلیون دلار
صادرات ایران به جهان	96,618 میلیون دلار
صادرات ایران به تاجیکستان	78 میلیون دلار

جزئیات تجارت ۲۰ کالای اول به شرح ذیل می باشد

کالاهایی که ایران میتواند به تاجیکستان صادر کند	صادرات ایران به تاجیکستان	واردات تاجیکستان از سراسر جهان	صادرات ایران به سراسر جهان	پتانسیل صادرات ایران به تاجیکستان
پلاستیک و مصنوعات پلاستیکی	23,087	84,924	5,551,469	61,837
عصاره های دباغی یا رنگرزی؛ تانن ها و مشتقات آنها؛ مواد رنگی پیگمان ها و سایر مواد رنگ کننده	8,748	22,741	100,415	13,993
ماشین آلات ، وسایل مکانیکی ، راکتورهای هسته ای ، دیگهای بخار؛ قطعات آن	6,160	266,590	536,903	260,430
سوخته های معدنی ، روغن های معدنی و محصولات تقطیری آنها. مواد حاوی قیر؛ مواد معدنی...	4,620	563,091	66,366,802	558,471
صابون ، مواد فعال سطحی ارگانیک، اقلام شستشو ، اقلام روغنکاری ، مصنوعی و ...	3,602	34,787	201,289	31,185
محصولات سرامیکی	3,446	32,442	503,345	28,996
اقلام آهنی و فولادی	3,401	101,112	699,358	97,711
آهن و فولاد	3,123	273,382	3,905,528	270,259
سایر محصولات نساجی ساخته شده؛ پوشاک و منسوجات؛ پارچه	2,678	14,419	136,344	11,741
فراورده های غلات ، آرد ، نشاسته یا شیر؛ محصولات شیرینی پزی	1,827	40,868	443,237	39,041
توری ، نمدی و منسوجات بی بافت؛ نخهای مخصوص؛ ریسمان ، طناب کشتی ، طناب و کابل و مصنوعات آنها	1,316	3,451	42,356	2,135
اقلام ساخته شده از سنگ ، گچ ، سیمان ، پنبه نسوز ، میکا یا مواد مشابه	1,287	28,753	226,335	27,466
میوه جات و مغزهای خوراکی، پوست مرکبات یا صیفی جات	1,260	16,952	1,718,813	15,692
شیشه و شیشه جات	1,202	23,490	355,981	22,288
آلومینیوم و سازه های آلومینیوم	1,030	14,395	207,149	13,365
چربی ها و روغن های حیوانی یا گیاهی و مشتقات آنها. چربیهای خوراکی آماده شده، حیوانات ...	1,030	83,017	99,277	81,987
فراورده های خوراکی متفرقه	872	19,023	201,330	18,151
ماشین آلات و تجهیزات برقی و قطعات آن؛ دستگاه های ضبط کننده و باز تولید کننده صدا ،	862	161,021	224,353	160,159
قهوه، چای و ادویه جات	823	8,072	393,484	7,249

فرش و سایر کفپوش های نساجی	810	4,020	668,471	3,210
----------------------------	-----	-------	---------	-------

منبع: پایگاه داده ITC-UNCTAD's COMTRADE

۴. ترکیه

جزئیات تجارت ایران و ترکیه بر اساس آمار تجارت در سال ۲۰۱۸ به شرح ذیل می باشد:

مجموع واردات ترکیه	223,047 میلیون دلار
صادرات ایران به جهان	96,618 میلیون دلار
صادرات ایران به ترکیه	2,367 میلیون دلار

جزئیات تجارت ۲۰ کالای اول به شرح ذیل می باشد

مقادیر به هزار دلار میباشند

کالاهایی که ایران میتواند به ترکیه صادر کند	صادرات ایران به ترکیه	واردات ترکیه از سراسر جهان	صادرات ایران به سراسر جهان	پتانسیل صادرات ایران به ترکیه
سوخته های معدنی ، روغن های معدنی و محصولات تقطیری آنها. مواد حاوی قیر؛ مواد معدنی...	925,402	43,005,619	66,366,802	42,080,217
پلاستیک و مصنوعات پلاستیکی	322,005	12,937,362	5,551,469	12,615,357
آهن و فولاد	183,797	18,401,452	3,905,528	18,217,655
مس و مصنوعات مسی	179,721	3,344,076	700,558	3,164,355
روی و مصنوعات مسی	163,299	851,166	242,871	687,867
آلمینیوم و مصنوعات آلومینیومی	111,892	3,872,390	207,149	3,760,498
انواع کود	92,025	1,214,947	843,714	1,122,922
میوه جات و مغزهای خوراکی، پوست مرکبات یا صیفی جات	89,327	562,841	1,718,813	473,514
مروریدهای طبیعی یا پرورشی ، سنگهای قیمتی یا نیمه قیمتی ، فلزات گرانبها ، فلزات روکش شده...	31,978	12,556,742	48,810	12,524,764
رشته های مصنوعی نوار و غیره از مواد نسجی مصنوعی	27,336	2,160,295	62,550	2,132,959
سبزیجات ، میوه ، آجیل یا سایر قسمت های گیاهان	26,786	66,603	543,149	39,817
مواد شیمیایی غیر آلی؛ ترکیبات آلی یا غیر آلی فلزات گرانبها ، فلزات خاکی کمیاب ، ...	22,477	1,553,759	422,427	1,531,282
شیشه و شیشه آلات	20,477	782,096	355,981	761,619
کاغذ و مقوا، خمیر کاغذ و مقوا و فرآورده های کاغذی	17,076	2,749,839	162,308	2,732,763
اقلام آهنی و فولادی	14,799	2,825,004	699,358	2,810,205
مواد شیمیایی آتی	14,155	5,973,219	4,105,898	5,959,064

ماشین آلات ، وسایل مکانیکی ، راکتورهای هسته ای ، دیگهای بخار؛ قطعات آن	14,011	25,769,824	536,903	25,755,813
پوست خام (غیر از پوست خز) و چرم	9,188	265,464	75,014	256,276
مواد بافت سبزیجات؛ محصولات گیاهی که در جای دیگری مشخص نشده اند یا شامل تعرفه دیگری نمی شوند	8,685	9,666	15,045	981
اقلام ساخته شده از سنگ ، گچ ، سیمان ، پنبه نسوز ، میکا یا مواد مشابه	8,610	448,182	226,335	439,572

منبع: پایگاه داده ITC-UNCTAD's COMTRADE

تحلیل تجارت ایران با اعضای آینده اکوتا

این بخش شامل تحلیل تجارت ایران با پنج کشور عضو دیگر اکو ، یعنی جمهوری آذربایجان ، قزاقستان ، جمهوری قرقیزستان ، ترکمنستان و ازبکستان میباشد. این کشور ها تاکنون توافقنامه اکوتا را امضا و تصویب نکرده اما ممکن است در آینده به این قرار داد بپیوندند. برای این اقتصادها نیز از پتانسیل ها استفاده شده است

۱. آذربایجان

جزئیات تجارت ایران و آذربایجان بر اساس آمار تجارت در سال ۲۰۱۸ به شرح ذیل می باشد:

مجموع واردات آذربایجان	11,459 میلیون دلار
صادرات ایران به جهان	96,618 میلیون دلار
صادرات ایران به آذربایجان	411 میلیون دلار

جزئیات تجارت ۲۰ کالای اول به شرح ذیل می باشد

مقادیر به هزار دلار می باشند

کالاهایی که ایران میتواند به آذربایجان صادر کند	صادرات ایران به آذربایجان	واردات آذربایجان از سراسر جهان	صادرات ایران به سراسر جهان	پتانسیل صادرات ایران به آذربایجان
پلاستیک و مصنوعات پلاستیکی	105,811	368,074	5,551,469	262,263
سوخته های معدنی ، روغن های معدنی و محصولات تقطیری آنها. مواد حاوی قیر؛ مواد معدنی...	47,472	724,648	66,366,802	677,176
سبزیجات خوراکی و ریشه ها و غده های زیرخاکی خوراکی خاص	24,713	56,169	1,074,662	31,456
محصولات سرامیکی	20,054	89,264	503,345	69,210
شیشه و شیشه آلات	20,043	85,755	355,981	65,712
میوه جات و مغزهای خوراکی، پوست مرکبات یا صیفی جات	16,091	108,423	1,718,813	92,332
آهن و فولاد	15,384	377,111	3,905,528	361,727

24,391	136,344	36,049	11,658	سایر محصولات نساجی ساخته شده؛ پوشاک و منسوجات؛ پارچه
112,382	274,238	122,539	10,157	شکر و شکر قنادی
47,191	226,335	57,336	10,145	اقلام ساخته شده از سنگ ، گچ ، سیمان ، پنبه نسوز ، میکا یا مواد مشابه
632,686	180,932	641,744	9,058	وسایل نقلیه غیر ریلی یا تراموا و لوکوموتیو و اجزاء و متعلقات آنها
-6,835	75,014	1,330	8,165	پوست خام (غیر از پوست خنزیر) و چرم
816,806	699,358	824,968	8,162	اقلام آهنی و فولادی
1,800,403	536,903	1,808,218	7,815	ماشین آلات ، وسایل مکانیکی ، راکتورهای هسته ای ، دیگهای بخار؛ قطعات آن
72,364	115,004	79,791	7,427	کفش ، ساق پوش و موارد مشابه؛ اجزاء این اقلام
38,272	62,550	45,133	6,861	رشته های مصنوعی نوار و غیره از مواد نسجی مصنوعی
107,081	422,427	113,759	6,678	مواد شیمیایی غیر آلی؛ ترکیبات آلی یا غیر آلی فلزات گرانبها ، فلزات خاکی کمیاب ، ...
15,672	700,558	21,151	5,479	مس و مصنوعات مسی
82,151	443,237	87,567	5,416	فراورده های فراورده های غلات ، آرد ، نشاسته یا شیر؛ محصولات شیرینی پزی

منبع: پایگاه داده ITC-UNCTAD's COMTRADE

۲. قزاقستان

جزئیات تجارت ایران و قزاقستان بر اساس آمار تجارت در سال ۲۰۱۸ به شرح ذیل می باشد:

مجموع واردات قزاقستان	32,534 میلیون دلار
صادرات ایران به جهان	96,618 میلیون دلار
صادرات ایران به قزاقستان	131 میلیون دلار

جزئیات تجارت ۲۰ کالای اول به شرح ذیل می باشد

مقادیر به هزار دلار می باشند

کالاهایی که ایران میتواند به قزاقستان صادر کند	صادرات ایران به قزاقستان	واردات قزاقستان از سراسر جهان	صادرات ایران به سراسر جهان	پتانسیل صادرات ایران به قزاقستان
میوه جات و مغزهای خوراکی، پوست مرکبات یا صیفی جات	58,711	504,358	1,718,813	445,647
پلاستیک و مصنوعات پلاستیکی	13,746	1,241,480	5,551,469	1,227,734
نمک؛ گوگرد؛ خاک و سنگ؛ مواد گچ کاری ، آهک و سیمان	12,294	115,097	785,180	102,803

175,672	100,415	181,794	6,122	عصاره های دباغی یا رنگرزی؛ تانن ها و مشتقات آنها؛ موادرنگی پیگمان ها و سایر مواد رنگ کننده
172,250	355,981	178,217	5,967	شیشه و شیشه آلات
177,924	226,335	182,460	4,536	اقلام ساخته شده از سنگ ، گچ ، سیمان ، پنبه نسوز ، میکا یا مواد مشابه
260,793	201,289	264,222	3,429	صابون ، مواد فعال سطحی ارگانیک، اقلام شستشو ، اقلام روغنکاری ، مصنوعی و ...
43,281	668,471	46,483	3,202	فرش و سایر کفپوش های نساجی
5,190,295	536,903	5,193,367	3,072	ماشین آلات ، وسایل مکانیکی ، راکتورهای هسته ای ، دیگهای بخار؛ قطعات آن
163,555	1,074,662	166,397	2,842	سبزیجات خوراکی و ریشه ها و غده های زیرخاکی خوراکی خاص
2,185,202	699,358	2,187,577	2,375	اقلام آهنی و فولادی
116,345	136,344	118,577	2,232	رشته های مصنوعی نوار و غیره از مواد نسجی مصنوعی
323,072	503,345	324,606	1,534	محصولات سرامیکی
271,058	201,330	272,242	1,184	فرآورده های خوراکی متفرقه
401,371	422,427	402,546	1,175	مواد شیمیایی غیر آلی؛ ترکیبات آلی یا غیر آلی فلزات گرانبها ، فلزات خاکی کمیاب ، ...
1,177,010	105,030	1,177,948	938	محصولات دارویی
42,150	39,996	42,989	839	مواد آلبومینوئیدی؛ نشاسته اصلاح شده؛ چسب؛ آنزیم ها
255,661	615,660	256,470	809	محصولات لبنی؛ تخم پرندگان؛ عسل طبیعی؛ محصولات خوراکی با منشأ حیوانات و سایر اقلام که در جای دیگر گفته نشده و مشمول شماره دیگر تعرفه نباشند...
3,471	75,014	4,196	725	پوست خام (غیر از پوست خز) و چرم
205,298	543,149	205,856	558	فرآورده ای سبزیجات؛ میوه جات، آجیل و اجزای دیگر نباتات

منبع: پایگاه داده ITC-UNCTAD's COMTRADE

۳. قرقیزستان

جزئیات تجارت ایران و قرقیزستان بر اساس آمار تجارت در سال ۲۰۱۸ به شرح ذیل می باشد:

مجموع واردات قرقیزستان	4,830 میلیون دلار
صادرات ایران به جهان	96,618 میلیون دلار
صادرات ایران به قرقیزستان	33 میلیون دلار

جزئیات تجارت ۲۰ کالای اول به شرح ذیل می باشد

مقادیر به هزار دلار می باشند

کالاهایی که ایران میتواند به قرقیزستان صادر کند	صادرات ایران به قرقیزستان	واردات قرقیزستان از سراسر جهان	صادرات ایران به سراسر جهان	پتانسیل صادرات ایران به قرقیزستان
میوه جات و مغزهای خوراکی، پوست مرکبات یا صیفی جات	8,340	69,302	1,718,813	60,962
پلاستیک و مصنوعات پلاستیکی	5,871	165,288	5,551,469	159,417
عصاره های دباغی یا رنگرزی؛ تانن ها و مشتقات آنها؛ مواد رنگی پیگمان ها و سایر مواد رنگ کننده	4,957	30,469	100,415	25,512
فرش و سایر کفیوش های نساجی	2,058	14,396	668,471	12,338
شیشه و شیشه آلات	1,659	19,788	355,981	18,129
صابون ، مواد فعال سطحی ارگانیک، اقلام شستشو ، اقلام روغنکاری ، مصنوعی و ...	1,536	51,691	201,289	50,155
محصولات پوشاک و لوازم جانبی پوشاک ، بافتنی یا قلاب دوزی	1,392	235,059	39,363	233,667
چربی ها و روغن های حیوانی یا گیاهی و مشتقات آنها. چربیهای خوراکی آماده شده، حیوانات ...	1,350	49,329	99,277	47,979
ماشین آلات ، وسایل مکانیکی ، راکتورهای هسته ای ، دیگهای بخار؛ قطعات آن	1,203	459,347	536,903	458,144
فراورده های خوراکی متفرقه	754	37,780	201,330	37,026
سوخته های معدنی ، روغنهای معدنی و محصولات تقطیری آنها. مواد حاوی قیر؛ مواد معدنی...	641	621,319	66,366,802	620,678
پوشاک سر و اجزای آن	560	3,386	1,381	2,826
اقلام آهنی و فولادی	448	93,861	699,358	93,413
مواد آلبومینوئیدی؛ نشاسته اصلاح شده؛ چسب؛ آنزیم ها	405	5,604	39,996	5,199
اقلام ساخته شده از سنگ ، گچ ، سیمان ، پنبه نسوز ، میکا یا مواد مشابه	272	15,335	226,335	15,063
آلمینیوم و سازه های آلمینیوم	258	21,253	207,149	20,995
کتاب های چاپی ، روزنامه ، عکس و سایر محصولات صنعت چاپ؛ نسخه های خطی، ...	195	12,007	11,693	11,812
سایر محصولات نساجی ساخته شده؛ پوشاک ومنسوجات؛ پارچه	186	18,974	136,344	18,788
محصولات سرامیکی	175	38,532	503,345	38,357
کائوچو و مصنوعات کائوچویی	160	61,056	104,949	60,896

۴. ترکمنستان

جزئیات تجارت ایران و ترکمنستان بر اساس آمار تجارت در سال ۲۰۱۸ به شرح ذیل می باشد:

مجموع واردات ترکمنستان	2,787 میلیون دلار
صادرات ایران به جهان	96,618 میلیون دلار
صادرات ایران به ترکمنستان	400 میلیون دلار

جزئیات تجارت ۲۰ کالای اول به شرح ذیل می باشد

مقادیر به هزار دلار می باشد

کالاهایی که ایران میتواند به ترکمنستان صادر کند	صادرات ایران به ترکمنستان	واردات ترکمنستان از سراسر جهان	صادرات ایران به سراسر جهان	پتانسیل صادرات ایران به ترکمنستان
پلاستیک و مصنوعات پلاستیکی	54,118	133,622	5,551,469	79,504
اقلام آهنی و فولادی	49,334	267,283	699,358	217,949
سبزیجات خوراکی و ریشه ها و غده های زیرخاکی خوراکی خاص	39,252	42,994	1,074,662	3,742
شکر و شکر قنادی	28,619	54,963	274,238	26,344
آهن و فولاد	26,365	88,519	3,905,528	62,154
میوه جات و مغزهای خوراکی، پوست مرکبات یا صیفی جات	24,358	38,263	1,718,813	13,905
صابون ، مواد فعال سطحی ارگانیک، اقلام شستشو ، اقلام روغنکاری ، مصنوعی و ...	13,540	32,335	201,289	18,795
چوب و اقلام چوبی، ذغال چوب	12,669	52,098	69,177	39,429
باقیمانده و پسماند صنایع غذایی؛ خوراک دام آماده شده است	12,219	19,612	83,617	7,393
ماشین آلات ، وسایل مکانیکی ، راکتورهای هسته ای ، دیگهای بخار؛ قطعات آن	10,979	555,277	536,903	544,298
عصاره های دباغی یا رنگرزی؛ تانن ها و مشتقات آنها؛ مواد رنگی پیگمان ها و سایر مواد رنگ کننده	9,749	31,904	100,415	22,155
شیشه و شیشه آلات	8,595	12,877	355,981	4,282
محصولات سرامیکی	8,455	18,230	503,345	9,775
فرش و سایر کفپوش های نساجی	8,021	12,581	668,471	4,560
سایر محصولات نساجی ساخته شده؛ پوشاک و منسوجات؛ پارچه	7,751	12,146	136,344	4,395
فراورده های غلات ، آرد ، نشاسته یا شیر؛ محصولات شیرینی	6,710	20,572	443,237	13,862

پزی				
نمک؛ گوگرد؛ خاک و سنگ؛ مواد گچ کاری ، آهک و سیمان	6,178	18,843	785,180	12,665
درختان زنده و سایر گیاهان ؛ پیاز گل، ریشه و موارد مشابه؛ گلها و برگهای زینتی چیده شد	5,577	11,668	51,221	6,091
حیوانات زنده	4,199	14,602	69,193	10,403
فراورده های خوراکی متفرقه	4,139	29,789	201,330	25,650

منبع: پایگاه داده ITC-UNCTAD's COMTRADE

۵. ازبکستان

جزئیات تجارت ایران و ازبکستان بر اساس آمار تجارت در سال ۲۰۱۸ به شرح ذیل می باشد:

مجموع واردات ازبکستان	17,209 میلیون دلار
صادرات ایران به جهان	96,618 میلیون دلار
صادرات ایران به ازبکستان	141 میلیون دلار

جزئیات تجارت ۲۰ کالای اول به شرح ذیل می باشد

مقادیر به هزار دلار می باشند

کالاهایی که ایران میتواند به ازبکستان صادر کند	صادرات ایران به ازبکستان	واردات ازبکستان از سراسر جهان	صادرات ایران به سراسر جهان	پتانسیل صادرات ایران به ازبکستان
پلاستیک و مصنوعات پلاستیکی	35,804	646,579	5,551,469	610,775
ماشین آلات ، وسایل مکانیکی ، راکتورهای هسته ای ، دیگهای بخار؛ قطعات آن	28,714	3,995,168	536,903	3,966,454
نمک؛ گوگرد؛ خاک و سنگ؛ مواد گچ کاری ، آهک و سیمان	10,881	208,059	785,180	197,178
شیشه و شیشه آلات	8,564	82,989	355,981	74,425
محصولات شیمیایی متفرقه	7,623	178,033	123,060	170,410
مواد شیمیایی آلی	6,696	112,337	4,105,898	105,641
مبلمان؛ ملحفه و روتختی، تشک ، تکیه گاه تشک ، کوسن و وسایل پر شده مشابه؛ ...	6,670	272,691	86,802	266,021
شکر و شکر قنادی	5,813	242,343	274,238	236,530
میوه جات و مغزهای خوراکی، پوست مرکبات یا صیفی جات	4,769	17,803	1,718,813	13,034
عصاره های دباغی یا رنگرزی؛ تانن ها و مشتقات آنها؛ مواد رنگی پیگمان ها و سایر مواد رنگ کننده	3,427	160,179	100,415	156,752

700,143	699,358	703,502	3,359	اقلام آهنی و فولادی
72,835	503,345	75,991	3,156	محصولات سرامیکی
4,976	668,471	7,581	2,605	فرش و سایر کفپوش های نساجی
34,866	39,996	36,599	1,733	مواد آلومینوئیدی؛ نشاسته اصلاح شده؛ چسب؛ آنزیم ها
64,018	422,427	65,684	1,666	مواد شیمیایی غیر آلی؛ ترکیبات آلی یا غیر آلی فلزات گرانبها ، فلزات خاکی کمیاب ، ...
63,167	393,484	64,697	1,530	قهوه، چای و ادویه جات
64,454	201,330	65,892	1,438	فرآورده های خوراکی متفرقه
45,136	201,289	46,110	974	صابون ، مواد فعال سطحی ارگانیک، اقلام شستشو ، اقلام روغنکاری ، مصنوعی و ...
611,482	105,030	612,199	717	محصولات دارویی
543,933	69,177	544,521	588	چوب و اقلام چوبی؛ ذغال چوب

منبع: پایگاه داده ITC-UNCTAD's COMTRADE توجه: در مواردی که داده های مورد نظر در دسترس نبودند، از داده های آینه ای و گزارش شده در وب سایت مربوطه استفاده شده است. به عنوان مثال داده های ستون ۳ از نوع آینه ای هستند.

نتیجه گیری

نتایج نهایی بدست آمده از داده های ارائه شده در بخش های پیشین و تحلیل های مختصرانجام شده نشان میدهند که ایران پتانسیل خوبی برای صادرات کالاهای خود به به هر یک از اعضای فعلی اکوتا و همچنین اعضای احتمالی آن در آینده دارد. با اجرایی شدن اکوتا، صادرات ایران به چهار عضو فعلی این توافقنامه یعنی افغانستان، پاکستان ، تاجیکستان و ترکیه از ۶,۲ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۸ در مجموع ۹۷ میلیارد دلار صادرات، به چندین برابر افزایش پیدا خواهد یافت. شایان ذکر است که پتانسیل صادراتی ایران با سایر کشورها ممکن است کمی مبالغه آمیز باشد. با این وجود، این ارقام می تواند بازهم بهبود یابد و یا حداقل می توان از نگاه واقع بینانه دو برابر شود. با استفاده از همین تسهیلات تجاری، اعضای سازمان های اقتصادی مشابه مانند **ASEAN** صادرات خود را به میزان قابل توجهی افزایش داده اند.

با وجود همه نکات مطرح شده، تحلیل حاضردارای محدودیت های خاصی نیز می باشد چراکه استفاده از پتانسیل نشانگر برای ایران مانند سایر کشورها ، بستگی به عوامل بسیاری از جمله افزایش ظرفیت های ملی، تغییر در سیاست های دولت، بهبود ساختار نهادی، توسعه زیرساخت ها، استفاده از فناوری، منابع انسانی و طبیعی و جذب سرمایه گذاری، و غیره دارد. علاوه بر این ، پتانسیل صادرات ایران زمانی بصورت کامل محقق خواهد شد که سایر کشورهای عضو اکو نیز به اکوتا ملحق شده و دسترسی به بازار پیشرفته را در مدت زمانی نسبتاً کوتاه و با روشی آسان به دست آورند.